Introduction to the Study of
Holy Quran
(Telugu)

ఖుర్ఆన్ అవగాహనకు మూలసూత్రాలు

మూలం:
మౌలానా సయ్యిద్ అబుల్ ఆలా మౌదూది (రహ్మలై)

అనువాదం:
ఎస్.ఎమ్. మలిక్

అనంత కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడయిన అల్లాహ్ పేరుతో

మా మాట

దివ్య ఖుర్‌ఆన్, దాని పేరుకు తగ్గ విధంగానే ప్రపంచంలోకెల్లా అత్యధికంగా చదవబడే, అధ్యయనం చెయ్యబడే గ్రంథం అనడంలో సందేహం లేదు (ఖుర్‌ఆన్ అన్న అరబీ పదానికి మాటిమాటికీ అధికంగా పఠించబడేది అని అర్థం). అయితే దీని చదువరుల్లో విభిన్న రకాలవారున్నారు. దీనిపట్ల కేవలం పవిత్ర భావంతో, దైవ గ్రంథం అన్న శ్రద్ధాభావంతో పారాయణం చేసేవారు మొదలుకుని, దీన్ని అర్థం చేసుకుని, దీన్ని తమ క్రియాజీవితంలో ప్రతిబింబింప చేయాలన్న ఉద్దేశ్యంగల సజ్జనులు, మానవ సంస్కృతే ఓ మలుపులో ఉన్న తరుణంలో ఇది అవతరించి, ప్రపంచంలోకెల్లా మూఢ ప్రజలయిన వారిని అత్యున్నత సంస్కారవంతులుగా తీర్చిదిద్దిన విప్లవ గ్రంథం అన్న విషయం దృష్టిలో ఉంచుకుని దీని లోతుపాతుల్ని తెలుసుకోవాలన్న ధ్యేయం గల జిజ్ఞాసువులు, ఇది అవతరించి 14 వందల ఏళ్ళు గడచినా దీని అనుయాయుల్లో దీని పట్ల గల శ్రద్ధాప్రతిపత్తుల్లో ఏ మాత్రం లోటు రాకపోవడం, వారు నేటికీ దీన్ని తమ జీవన నియమావళిగా భావించి దీని ఆదేశాల కనుగుణంగా తమ వ్యక్తిగత, సామూహిక జీవితాలను తీర్చిదిద్దుకోవడం చూచి ఆశ్చర్యపడటంతోపాటు ఈర్ష్యాద్వేషాలతో దహించుకుపోయే అల్పబుద్ధులూ - దీని పాఠకుల్లో ఉన్నారు.

ఈ దివ్య గ్రంథాన్ని చదివేవారెవరయినాసరే, వారు దీన్ని నిజంగానే అర్థం చేసుకోదలిస్తే దీన్ని గురించి తెలుసుకోవలసిన విషయాలేవి? పాటించవలసిన పఠన నియమాలేవి? అన్న విషయాలను వివరించేదే మీ చేతుల్లో ఉన్న ఈ చిరు పుస్తకం.

ఈ పుస్తకం వాస్తవానికి మౌలానా సయ్యిద్ అబుల్ అలా మౌదూదీ, దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌కు తన వ్యాఖ్యాన గ్రంథమయిన "తఫ్‌హీముల్ ఖుర్‌ఆన్" కొరకు వ్రాసిన ఉపోద్ఘాతం. అయితే ఈ ఉపోద్ఘాతంలో మౌలానా మౌదూదీ చర్చించిన విషయాలన్నీ సూత్రప్రాయమయినవి కావడంచేత దివ్య ఖుర్‌ఆన్ యొక్క ఏ అనువాదాన్ని పఠించే జిజ్ఞాసువులయినా ఖుర్‌ఆన్‌ని అర్థం చేసుకోవడంలో దీని ద్వారా సహకారం పొందగలరన్న భావంతో దీన్ని వేరుగా పుస్తక రూపంలో ప్రచురిస్తున్నాము. ఖుర్‌ఆన్ అవగాహనా మార్గంలో ఇది ఎంతో దోహదపడగలదని, దీని ద్వారా ఖుర్‌ఆన్ పాఠకుల మార్గం సుగమమవుతుందని ఆశిస్తున్నాము. ఇందులోని ఏ అంశాలయినా బోధపడటంలో క్లిష్టత ఏర్పడితే మాకు తెలిపినట్లయితే దాన్ని మలి ముద్రణలో దూరం చెయ్యడానికి కృషి చెయ్యగలము.

- ప్రకాశకులు

అనంతకరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడయిన అల్లాహ్ పేరుతో

ఖుర్‌ఆన్ అవగాహనకు మూలసూత్రాలు

దివ్య ఖుర్‌ఆన్ అధ్యయనానికిగాను ఈ చిరు పుస్తకాన్ని వ్రాయడంలో రెండు లక్ష్యాలు నా దృష్టిలో ఉన్నాయి.

మొదటిదేమంటే, దివ్య ఖుర్‌ఆన్ అధ్యయనానికి ముందు దాని అవగాహనకు దోహదం చేసే విషయాలను ప్రారంభంలోనే స్పష్టంగా పాఠకునికి తెలుపటం. లేకపోతే ఈ విషయాలు, అధ్యయనం చేసేటప్పుడు మాటిమాటికీ సంశయజనకంగా పరిణమిస్తాయి. ఒక్కొక్కప్పుడయితే కేవలం వీటిని అర్థం చేసుకోని కారణంగానే మనిషి సంవత్సరాల తరబడి శ్రమించినప్పటికీ దివ్య ఖుర్‌ఆన్ సారాన్ని గ్రహించలేడు. దాని భావాల లోతులోకి దిగే మార్గం అతనికి కానరాదు.

రెండవదేమంటే, దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌ని అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు సాధారణంగా పాఠకుల మనస్సుల్లో ఉత్పన్నమయ్యే ప్రశ్నలకు సమాధానం మొదట్లోనే ఇవ్వాలన్నది. ప్రారంభంలో స్వయంగా నా మనస్సులో ఉత్పన్నమయిన ప్రశ్నలకు లేక తరువాత నాలో తలెత్తిన సమస్యలకు మాత్రమే సమాధానం ఇస్తాను. ఇవికాక ఇంకా ఏమన్నా ప్రశ్నలు ఉదయిస్తే, వాటిని నాకు తెలిపితే దైవచిత్తమయితే, నేను వాటికి సమాధానం తరువాతి ముద్రణలో ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తాను.

ఏకైక గ్రంథం

సాధారణంగా మనం చదివే పుస్తకాల్లో ఒక నిర్ణీత విషయానికి సంబంధించిన సమాచారం, అభిప్రాయాలు, ఆధారాలు నిరూపణలు అన్నీ ఒక ప్రత్యేక రచనాక్రమంలో నిరంతరంగా వివరించబడతాయి. ఈ కారణంగా ఇంతవరకు ఖుర్‌ఆన్‌తో పరిచయంలేని వ్యక్తి మొదటిసారిగా ఈ గ్రంథాన్ని చదవటానికి సంకల్పించుకున్నప్పుడు, 'గ్రంథం' అయిన కారణంగా ఇందు లోనూ మామూలు గ్రంథాల వలె ఇతివృత్తం ముందుగానే నిర్ణయించ బడుతుందనీ తరువాత అసలు విషయాన్ని అధ్యాయాలుగా, విభాగాలుగా విభజించి క్రమంగా ఒక్కొక్క సమస్యనే చర్చించటం జరుగుతుందనీ, ఇదే విధంగా, జీవితానికి సంబంధించిన ఒక్కొక్క రంగాన్ని వేర్వేరుగా తీసుకుని దానికి సంబంధించిన ఆదేశాలు, నిర్దేశాలు వరుస క్రమంలో పేర్కొనబడి ఉంటాయని అతడు ఆశిస్తాడు. కాని గ్రంథాన్ని తెరచి అధ్యయనం ప్రారంభించినప్పుడు అతనికి ఎదురయ్యేది, అతడు ఆశించిన దానికి పూర్తిగా భిన్నమయిన, ఇంతవరకు పరిచయంలేని కొత్త పంథాలో నడిచే ప్రకటనా విధానం. ఇక్కడ అతడు - విశ్వాసానికి సంబంధించిన సమస్యలు, నీతిబోధలు, ధర్మశాసనాలు, ధర్మసందేశం, హితోపదేశం, గుణపాఠం, విమర్శ, అధిక్షేపణ, భయభక్తులు, శుభవార్తలు, స్వాంతన వచనాలు, నిదర్శనాలు, నిరూపణలు, చారిత్రక గాథలు, సృష్టి నిదర్శనాలను సూచించడం- ఇవన్నీ మళ్ళీ మళ్ళీ ఒకదాని తరువాత మరొకటి రావటం తిలకిస్తాడు. ఒకే విషయం విభిన్న రీతుల్లో విభిన్న పదాల్లో పునరుక్తమవుతుంది. ఒక విషయం తరువాత మరొక విషయం, ఒకదాని తర్వాత ఇంకొక విషయం అకస్మాత్తుగా ప్రారంభ మవుతాయి. అంతేకాదు, ఒక విషయం మధ్యలో మరొక విషయం ఆకస్మికంగా

వచ్చేస్తుంది. సంబోధితుడు, సంబోధకుడు మాటిమాటికీ మారుతూ ఉంటారు; సంబోధన ఉండీ ఉండీ విభిన్న దిక్కులకు మళ్ళుతూ ఉంటుంది. అధ్యాయాలు, ఖండాల విభజన ఎక్కడా కన్పించదు. ఏదైనా చారిత్రక విషయం వస్తే, అది చరిత్ర రచనా విధానంలో ఉండదు; తత్వశాస్త్రం, లోకోత్తర విషయాలు వస్తే, అవి తర్క, తత్వశాస్త్రాల పరిభాషలో ఉండవు; 'మానవుడు' మరియు 'విశ్వం'ను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగితే, అది ప్రకృతి (Natural Sciences) పద్ధతిలో ఉండదు. నాగరిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక విషయాలకు సంబంధించిన చర్చ జరిగితే, ఆ చర్చా ధోరణి ఆ ఫక్కీలో ఉండదు; శాసనాలు, చట్టాలు, న్యాయశాస్త్ర సూత్రాల వివరణ వస్తే, అది న్యాయశాస్త్రజ్ఞుల పద్ధతికి అనుగుణంగా జరగదు; నీతిబోధ జరిగితే, అది నీతి శాస్త్రాలకు సంబంధించిన సాహిత్యంలో ఉన్న విధంగా ఉండదు.

కనుకనే మనిషి, పూర్వం 'తనకు' గ్రంథం గురించి ఉన్న భావానికి పూర్తిగా భిన్నంగా ఉన్న దీన్ని చూసి కంగారుపడతాడు. ఖుర్ఆన్ అతనికి సంకలనా దోషంతో నిండిన గ్రంథంగా, వాక్యాల్లో సమన్వయంలేని రచనగా, విషయక్రమంలేని కలగూర గంప లాంటి పుస్తకంగా కనిపిస్తుంది. ఇది మొదటి నుండి చివరి వరకు అగణ్యమయిన వేర్వేరు చిన్న పెద్ద వ్యాసాలతో నిండిన కూర్పు మాత్రమే కాని, ఎడతెగని రచనగా వ్రాయబడిందని అతను అనుకుంటాడు. పర్యవసానంగా వ్యతిరేక దృక్కోణం గల వ్యక్తి ఈ ఒక్క విషయం ఆధారంగానే రకరకాల ఆక్షేపణలు లేవనెత్తటం మొదలు పెడతాడు. సానుకూల దృక్కోణంగల వ్యక్తి ఒక్కొక్కప్పుడు అర్థాన్ని అంతగా పట్టించుకోకుండా అనుమానాలకు దూరంగా ఉండడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. మరొకప్పుడు బాహ్యంలో కన్పించే ఈ క్రమరాహిత్యానికి ఏవో సాకులు చెప్పుకుని మనసును కుదుటపరచుకుంటాడు. ఇంకొకప్పుడు కృత్రిమంగా వాక్యాల్లో క్రమాన్ని, సంబంధాన్ని అన్వేషించి, చిత్రవిచిత్రమయిన భావకల్పనలు చేస్తాడు.

చివరికి ఖుర్ఆన్, 'విభిన్న విషయాల కలగూర గంప'అనే వింత సిద్ధాంతాన్ని స్వీకరిస్తాడు. ఫలితంగా ప్రతి ఖుర్ఆన్ వాక్యం తన సందర్భానికి దూరమై వక్త అభిప్రాయానికి భిన్నమయిన విభిన్న భావాల కొలువుకూటమై నిలుస్తుంది.

ఒక గ్రంథాన్ని క్షుణ్ణంగా అర్థం చేసుకోవాలంటే, పాఠకునికి తప్పని సరిగా, దాని ఇతివృత్తం ఏమిటో తెలియాలి. దాని ఉద్దేశ్యం, దాని ప్రధాన విషయాలు తెలిసి ఉండాలి. దాని శైలి, దాని పరిభాష, దాని ప్రత్యేక భావ ప్రకటనా విధానం పరిచయమై ఉండాలి. దానిలో ఉన్న వివరణలు, వాటి పూర్వ రంగానికి సంబంధించిన పరిస్థితులు అన్నీ కళ్ళెదుట ఉండాలి. సాధారణంగా మనం చదివే గ్రంథాల్లో ఈ విషయాలన్నీ తేలిగ్గా దొరుకుతాయి. అందువల్ల వాటి సారాన్ని గ్రహించటం అంతకష్టం కాదు. కాని ఇవన్నీ మనకు గ్రంథాల్లో లభించే విధంగా ఖుర్ఆన్‌లో లభించవు. కనుక ఒక సాధారణ పాఠకునిలా మనలో ఎవరయినా ఖుర్ఆన్ అధ్యయనానికి ఉపక్రమిస్తే, దాని ఇతివృత్తం, దాని ఉద్దేశ్యం ఏమిటో అర్థంకాక తికమకపడతాడు. దాని శైలి, దాని ప్రకటనా విధానం కూడా కొత్తగా కనిపిస్తాయి అతనికి. అనేక చోట్ల వాక్యాల (ఆయత్‌ల) సందర్భం అతని దృష్టికి దూరంగా ఉంటుంది. పర్యవసానంగా, విభిన్న ఆయతుల్లో ప్రోక్తమైన వివేచనా కాంతిని ఎంతో కొంత గ్రహించినప్పటికీ, మనిషి 'దైవవాణి' అసలు సారాన్ని ఆస్వాదించలేడు. దైవగ్రంథ పరిజ్ఞానం పొందటానికి బదులుగా అతడు కేవలం కొన్ని వేర్వేరు అంశాలను, భావాలను మాత్రమే గ్రహించి తృప్తి చెందవలసి ఉంటుంది. వాస్తవానికి ఖుర్ఆన్‌ను పఠించి కొందరు సందేహాలకు, కుశంకలకు లోనయి పెడమార్గం పట్టడానికి ఇది కూడా ఒక కారణమే.

గ్రంథ సమవగాహనకు కావలసిన అత్యవసర ప్రాథమిక విషయాలు సరిగ్గా తెలియకపోవటంచేతనే, ఖుర్ఆన్ పఠించేటప్పుడు, ఇలాంటివారికి, దీని పుటల్లో వివిధ విషయాలు చెల్లాచెదురుగా కనిపిస్తాయి. ఎన్నో ఆయతుల

(వాక్యాల) భావం వారికి బోధపడదు, ఇంకా ఎన్నో ఆయతుల్ని-అవి విజ్ఞతతో విలసిల్లినప్పటికీ- ఇతర ఆయతుల మధ్యన చూస్తే, అవి అక్కడ అతకనట్లు తోస్తుంది. ఇంకా ఎన్నో చోట్ల ఖుర్ఆన్ భావప్రకటనా విధానంతో, దాని ప్రత్యేక శైలితో పరిచయం లేకపోవడంచేత, వారు దాని అసలు అర్థానికి ఎంతో దూరంగా వెళ్ళిపోతారు. ఇంకా, చాలా సందర్భాల్లో ఆయతుల అవతరణా సందర్భం సరిగ్గా తెలియని కారణంగా, తీవ్రమయిన అపోహలు, అపార్థాలు ఏర్పడుతాయి.

ఖుర్ఆన్ ఎటువంటి గ్రంథం? అది అవతరించిన విధానం ఎటువంటిది? దాని క్రమం, కూర్పులు ఎటువంటివి? దాని చర్చనీయాంశం ఏది? దాని వాదన యొక్క ఉద్దేశ్యమేమిటి? ఇందులో చర్చించబడిన ఎన్నో విభిన్న ఉప విషయాలకు ఏ ప్రధాన విషయంతో సంబంధం ఉంది? తన ఉద్దేశ్యాన్ని వ్యక్త పరచడానికి అది ఏ నిర్ధారణాపద్ధతిని, ఏ చర్చావిధానాన్ని అవలంబించింది? ఇవీ, ఇంకా ఇలాంటివే మరికొన్ని అవసరమయిన ప్రశ్న లకు సమాధానాలు ప్రారంభంలోనే మనిషికి స్పష్టంగా, సూటిగా లభిస్తే అతడు ఎన్నో ఉపద్రవాలను తప్పించుకుంటాడు. అతని అవగాహన, ఆలోచనామార్గాలు సువిశాలమవుతాయి. ఖుర్ఆన్‌లో 'రచనాక్రమాన్ని' వెదికి, అది అందులోదొరక్కపోవడంతో, అతడు గ్రంథం యొక్క పుటల్లోనే కొట్టుమిట్టాడుతూ ఉంటాడు. ఈ చిక్కుకు కారణం, ఖుర్ఆన్ పఠనానికి సంబంధించిన ఈ ప్రాథమిక సూత్రాలను అతను తెలుసుకోవడమే. అతడు, తాను మత విషయంపై ఒక గ్రంథాన్ని చదువబోతున్నాననే భ్రమతో గ్రంథ పఠనం ప్రారంభిస్తాడు. 'మత విషయం', 'గ్రంథం'- ఈ రెంటిని గురించి అతనిలో ఉన్న భావనలు, సాధారణంగా ప్రజల్లో 'మతం', 'గ్రంథం' అనే వాటిని గురించి ప్రచారంలో ఉన్న భావనలే. కాని ఇక్కడ తన ఊహాజగత్తులోని రూపానికి పూర్తిగా భిన్నమయిన రూపాన్ని చూసి అతడు ఈ గ్రంథానికి

చేరువకాలేకపోతాడు. ఇంకా ఈ గ్రంథంలోని విషయానికి మూలం చేజిక్కక పోవడంతో కొత్త నగరంలోని వీధుల్లో మార్గం తప్పి తిరుగాడే బాటసారి మాదిరిగా, అతడు పంక్తుల మధ్య తారాడుతూ ఉంటాడు. ఈ 'మార్గం తప్పటం' నుండి అతన్ని రక్షించవచ్చు. అయితే మొదటే కొన్ని విషయాలు అతనికి తప్పనిసరిగా తెలుపవలసి ఉంటుంది. నీవు పఠించబొయ్యే గ్రంథం యావత్తు ప్రపంచ సాహిత్యంలో దాని కోవకు చెందిన ఏకైక గ్రంథం. దాని సాహిత్య శైలి లోక గ్రంథాలన్నింటికీ పూర్తిగా భిన్నమయినది. దాని ఇతివృత్తం, అందులో చర్చించబడిన విషయాలు మరియు దాని కూర్పు రీత్యా కూడా అది అపూర్వమయిన గ్రంథరాజ్యం. అందుచేత ఇంతవరకు నీవు చేస్తూ వచ్చిన పుస్తక పఠనం వల్ల ఏర్పడిన 'గ్రంథం' భావన ఈ మహత్తర గ్రంథాన్ని అర్థం చేసుకునేందుకు ఏ విధంగానూ దోహదపడదు. పైగా దీన్ని అర్థం చేసుకోవటానికి నీవు చేసే కృషిలో ఆటంకాలు సృష్టిస్తుంది. ఈ గ్రంథాన్ని అర్థం చేసుకోవాలనే అభిలాషే నీకు ఉంటే, నీవు ముందే ఏర్పరచుకున్న ఊహల న్నింటికీ స్వస్తి చెప్పి దీని అపూర్వమయిన విశేషాలను పరిచయం చేసుకోవాలి.

దైవ మార్గదర్శకత్వం

ఈ సందర్భంలో పాఠకుడు అన్నిటికంటే ముందు ఖుర్‌ఆన్ ప్రాతిపదికను, దాని మూలాన్ని తెలుసుకోవాలి. అతడు విశ్వసించినా విశ్వసించకపోయినా, ఖుర్‌ఆన్‌ని అర్థం చేసుకునేందుకు ప్రారంభాంశంగా దానికి ఏ ప్రాతిపదికను, ఏ మూలాన్ని స్వయంగా ఈ గ్రంథం, మరియు దీన్ని అందజేసిన చివరి దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) సూచించారో దాన్నే స్వీకరించడం అవసరం:

(1) సర్వసృష్టికర్త, స్వామి, పాలకుడు అయిన విశ్వప్రభువు తన అనంత రాజ్యంలోని ఒక భాగమైన ఈ భూమిపై మానవుణ్ణి సృష్టించాడు:

అతనికి తెలుసుకునే, ఆలోచించే, అర్థం చేసుకునే శక్తుల్ని ప్రసాదించాడు; మంచి, చెడుల విచక్షణా జ్ఞానాన్ని అనుగ్రహించాడు; ఎన్నిక సంకల్పం, ఆచరణల స్వేచ్ఛను ప్రదానం చేశాడు; తన చుట్టూ ఉన్న వస్తువుల్ని వినియోగించుకునే అధికారం ఇచ్చాడు; మొత్తం మీద ఒక విధమైన స్వయం ప్రతిపత్తి (Autonomy)ని ఇచ్చి అతన్ని భువిలో తన ప్రతినిధి (ఖలీఫా)గా నియమించాడు.

(2) మానవుణ్ణి తన ప్రతినిధిగా నియామకం చేసినప్పుడే, అతడు తనతో ఎలాంటి సంబంధాలు కలిగి ఉండాలో అతి స్పష్టంగా తెలియజేశాడు విశ్వప్రభువు: "నేను మీకూ, ఈ విశ్వానికంతటికీ స్వామిని, ఆరాధ్యుణ్ణి, పరిపాలకుణ్ణి. నా ఈ రాజ్యంలో మీరు సర్వాధికారులూ కారు, ఇతరుల బానిసలూ కారు. నేను తప్ప మరొకరెవ్వరూ మీరు పాటించే విధేయతకు, దాస్యానికి, మీ ఉపాసనకు అర్హులు కారు. ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలోకి మిమ్మల్ని అధికారాలిచ్చి పంపడం జరుగుతోంది. ఇది వాస్తవానికి ఒక పరీక్షా సమయం. తరువాత మీరు మళ్ళీ నా వద్దకే మరలి రావలసి ఉంటుంది. అప్పుడు నేను మీ కార్యకలాపాలను పరిశీలించి, ఈ పరీక్షలో ఎవరు నెగ్గారో, ఎవరు నెగ్గలేదో నిర్ణయిస్తాను."

"మీరు అనుసరించవలసిన నిజవైఖరి ఏదంటే, మీరు నన్ను మీ ఏకైక ఆరాధ్యునిగా, పాలకునిగా స్వీకరించాలి. నేను పంపే ఆజ్ఞలకు అనుగుణంగా ప్రపంచంలో జీవితం గడపాలి. ప్రపంచాన్ని పరీక్షా రంగంగా భావిస్తూ, నేను చెయ్యబోయే చివరి తీర్పులో సాఫల్యం పొందటమే మీ జీవితపరమార్థమనే స్పృహతో జీవితం గడపాలి. ఈ వైఖరికి భిన్నంగా ఉన్న ప్రతి వైఖరీ,తప్పుడు వైఖరే. మీరు ఈ వైఖరిని అవలంబిస్తే (ఆ విధంగా చేసే స్వేచ్ఛ మీకు ఉంది) మీకు ఇహ

లోకంలోనూ సుఖశాంతులు సంప్రాప్తమవుతాయి, నా వద్దకు మరలి వచ్చినప్పుడూ నేను మీకు శాశ్వత సౌఖ్యం, చిరకాల ఆనందాల నిలయమయిన స్వర్గాన్ని ప్రసాదిస్తాను. ఇదికాక మరే ఇతర వైఖరిని అవలంబించినా (దాన్ని అవలంబించే స్వేచ్ఛ కూడా మీకు ఉంది) మీరు ప్రపంచంలో అశాంతి, అరాచకాలను చవిచూడవలసి ఉంటుంది. ఇహాన్ని వదలి పరలోకాన్ని చేరినప్పుడు కూడా శాశ్వత దుఃఖం, శాశ్వత బాధల అఖాతం అయిన నరకంలో మిమ్మల్ని పడవేయటం జరుగుతుంది."

(3) ఇలా విశదపరచి విశ్వ ప్రభువు మానవాళికి భువిలో చోటిచ్చాడు, మానవ జాతికి తొలి జంట అయిన ఆదం, హవ్వాలకు (అల్లాహ్ వారిపై శాంతిని వర్షింపజేయుగాక) వారూ వారి సంతతి ప్రపంచంలో పాటించవలసిన మార్గదర్శకత్వాన్ని కూడా అనుగ్రహించాడు. ఈ ఆది మానవులు అజ్ఞానపు అంధకారంలో జన్మించలేదు- దైవం ధరణిపై వారి జీవితాన్ని ప్రారంభం చేసింది విజ్ఞానపు వెలుతురులోనే. యదార్థం ఏమిటో వారికి తెలుపటం జరిగింది. వారు అనుసరించ వలసిన జీవిత నియమావళిని కూడా వారికి చూపడం జరిగింది. అదే ఇస్లామ్, దైవాజ్ఞాపాలన, దైవ విధేయత. ఆదమ్, హవ్వాలు తమ సంతానానికి దైవ విధేయులుగా, ముస్లిమ్‌లుగా జీవించాలనే బోధించారు. తరువాత వచ్చిన శతాబ్దాల్లో క్రమక్రమంగా మానవులు సవ్యమయిన జీవిత విధానానికి (ఇస్లామ్ ధర్మానికి) విముఖులయి వివిధ తప్పుడు విధానాల వైపునకు పరుగుతీశారు. వారు ఆ జీవిత విధానాన్ని తమ అలక్ష్యం కారణంగా కోల్పోయారు; తమ చెడు నడత మూలంగా దాన్ని వికృతం చేశారు. భూనభాంతరాళాల్లోని విభిన్న మానవ మానవేతర శక్తుల్ని, కాల్పనిక, భౌతిక వస్తువుల్ని వారు

అల్లాహ్‌కు సహవర్తులుగా ఎంచసాగారు. దైవం ప్రసాదించిన 'వాస్తవికతా జ్ఞానం' లో రకరకాల మూఢనమ్మకాలను, సిద్ధాంతాలను, తత్వాలను కలిపి వారు అసంఖ్యాకమైన మతాలను సృష్టించుకున్నారు. దైవం నిర్ణయించిన, న్యాయమయిన నైతిక నాగరిక సూత్రాలను త్రోసిరాజని లేదా వాటిని వికృతం చేసి తమ మనోకాంక్షలకు, దురభిమానాలకు అనువైన జీవిత నియమాలను చేసుకున్నారు. వీటి ద్వారా అల్లాహ్ ధరణిలో దౌర్జన్యం ప్రబలిపోయింది.

(4) అల్లాహ్ తన సృష్టికి సంబంధించిన శక్తి మార్గభ్రష్టులయిన ఈ మానవుల్ని బలాత్కారంగా రుజుమార్గం వైపునకు మళ్ళించలేదు. ఎందుకంటే ఇలా చెయ్యటం, ఆయన మానవునికి ప్రదానం చేసిన పరిమిత స్వేచ్ఛాప్రతిపత్తికి వ్యతిరేకమవుతుంది. అదే విధంగా, ద్రోహం, ధిక్కారం విజృంభించగానే ఆయన వారిని హతమార్చలేదు. ఎందుకంటే, భూమిపై మానవ జాతికి దాని విభిన్న జాతులకు ప్రపంచంలో మనుగడ సాగించడానికి ఆయన నిర్ణయించిన గడువుకు ఇది పూర్తిగా విరుద్ధమవుతుంది. అయితే ఆది నుంచే ఒక బాధ్యతను ఆయన తనపై వేసుకున్నాడు.

అది, మానవుని స్వేచ్ఛాధికారాలను కొనసాగిస్తూ అతని ఆచరణా వ్యవధి (జీవిత కాలం)లోనే అతని మార్గదర్శకత్వానికి ఏర్పాట్లను చేస్తూ ఉండటం. కాగా, తాను స్వయంగా వేసుకున్న ఈ బాధ్యతా భారాన్ని నిర్వహించటానికి, ఆయన మానవుల్లో నుంచే తనను విశ్వసించేవారిని తన అభీష్టానికి అనుగుణంగా నడచుకునేవారిని వినియోగించుకోవటం ప్రారంభించాడు. ఆయన వారిని తన దౌత్య ప్రతినిధులుగా నియమించాడు; తన సందేశాలను వారి వద్దకు పంపాడు; వారికి వాస్తవికతా జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు; వారికి నిజమయిన జీవిత నియమావళిని అనుగ్రహించాడు.

మానవులు తమ అశ్రద్ధ వల్ల ఏ రుజుమార్గం నుండి తొలిగిపొయ్యారో దాని వైపునకు మళ్ళడానికి వారికి పిలుపు నిచ్చే బాధ్యతను ఆయన వారికి అప్పగించాడు.

(5) ఈ దైవ సందేశహరులు వివిధ జాతుల్లో, విభిన్న దేశాల్లో ప్రభవించారు. వేలాది సంవత్సరాల వరకు వేలాది సంఖ్యలో వారి ఆవిర్భావం జరుగుతూనే వచ్చింది. వారందరి ధర్మం ఒక్కటే; అంటే మానవుడికి ఆదిలోనే తెలుపబడిన రుజుమార్గం. వారంతా ఒకే మార్గదర్శకత్వాన్ని అనుసరించారు; అంటే సృష్టి ప్రారంభంలోనే మానవులకై నిర్ణయించ బడిన శాశ్వత నైతిక, నాగరిక సూత్రాలు. వారందరి జీవిత ధ్యేయం కూడా ఒక్కటే- ఆ ధర్మం వైపునకు, ఆ మార్గదర్శక కాంతి వైపునకు తోటి మానవుల్ని ఆహ్వానించటం, ఈ సందేశాన్ని స్వీకరించినవారిని సంఘటితపరచటం, వారి ద్వారా స్వయంగా దైవాజ్ఞాపాలన చేస్తూ, దైవ విధేయతా వ్యవస్థను స్థాపించి, దైవ శాసనాలను ఉల్లంఘించడాన్ని ప్రతిఘటించగలిగే ఒక 'ఉమ్మత్' ను (అనుచర సంఘాన్ని) సమాయత్త పరచటం. దైవ ప్రవక్తలు తమ తమ కాలాల్లో ఈ ధ్యేయసాధనకై ఎంతో చక్కగా కృషి చేశారు. కాని నిత్యం అత్యధిక ప్రజలు వారి సందేశాన్ని స్వీకరించటానికి ముందుకు రాలేదు. కొందరు దాన్ని స్వీకరించి ముస్లిమ్ సమాజంగా రూపొందినా వారు కూడా క్రమేణా భ్రష్టులయ్యారు. చివరికి కొన్ని సమాజాలవారు దైవోపదేశాలను పూర్తిగా కోల్పోయారు; కొన్ని సమాజాలవారు దైవ బోధనల్లో మార్పులు చేర్పులు చేసి వాటిని వికృతం చేశారు.

(6) చివరికి విశ్వప్రభువు అరేబియాలో ముహమ్మద్ (సఅసం)ను ఎంపిక చేశాడు. గతించిన ప్రవక్తలందరూ ఏ కార్యనిర్వహణకై విచ్చేశారో దానికొరకే ఈయన్నీ ప్రభవింపజేశాడు. ఆయన (మహాప్రవక్త

ముహమ్మద్) సామాన్య ప్రజలను, పూర్వపు ప్రవక్తల మార్గభ్రష్టులైన అనుచరులనూ సంబోధించారు. అందరినీ రుజుమార్గం వైపునకు పిలవడం, అందరికీ సరికొత్తగా దైవాదేశాలను అందజేయటం, ఎవరయితే ఈ సందేశాన్నీ, మార్గదర్శకత్వాన్ని స్వీకరిస్తారో వారిని, వారు స్వయంగా తమ జీవితవ్యవస్థను దైవాదేశాలకనుగుణంగా స్థాపించుకుంటూ, లోక సంస్కరణకై నిరంతర కృషి చేసే 'అనుచర సంఘం'గా రూపొందించటం ఆయన కర్తవ్యం. ఈ సందేశం, ఈ మార్గదర్శకత్వం, ఈ ఆదేశాలు కల గ్రంథమే అల్లాహ్ మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)పై అంతరింపజేసిన 'దివ్యఖుర్ఆన్.'

ప్రధాన విషయం

ఖుర్ఆన్ యొక్క ఈ ప్రాతిపదికను, ఈ మూలాన్ని తెలుసుకున్న తరువాత దాని ఇతివృత్తాన్ని, అందులోని ప్రధాన విషయాన్ని, దాని లక్ష్యాన్ని అర్థం చేసుకోవటం సులువవుతుంది.

అసలు వాస్తవికత దృష్ట్యా మానవుని సఫలతా, నిష్ఫలతలు ఎందులో ఉన్నాయి అనే విషయం దృష్ట్యా మానవుడే దీని 'ఇతివృత్తం.'

భౌతిక దృష్టి, కాల్పనిక సిద్ధాంతాలు, మనోవాంఛల బానిసత్వం- వీటి మూలంగా మానవుడు దైవం గురించి, విశ్వవ్యవస్థను గురించి తన ఉనికీ, తన ప్రాపంచిక జీవితాలను గురించి ఏర్పరచుకున్న దృక్పథాలు, వాటి ఆధారంగా అతడు అవలంబించిన వైఖరులు, అన్నీ అసలు వాస్తవికత దృష్ట్యా ఎంతో లోపభూయిష్టమైనవి, పరిణామం దృష్ట్యా స్వయంగా మానవునికే ఎంతో వినాశకరమయినవి. మానవుణ్ణి తన ప్రతినిధి (ఖలీఫా)గా నియమిస్తూ అల్లాహ్ స్వయంగా సూచించినదే అసలు వాస్తవికత. ఈ వాస్తవికత దృష్ట్యా

పైన "నిజ వైఖరి"గా నిర్వచించబడిన వైఖరే మానవుని మనుగడకు సరి అయినదీ, సత్ఫలితాన్ని చేకూర్చేదీనూ, ఇదే ఖుర్‌ఆన్‌లోని 'ప్రధాన విషయం.'

మానవుణ్ణి ఆ 'నిజ వైఖరి' వైపునకు ఆహ్వానించడం, మానవుడు తన ఉపేక్ష వల్ల కోల్పోతూ, తన నైచ్యం కారణంగా చెరిపివేస్తూవచ్చిన దైవ మార్గదర్శకత్వాన్ని స్పష్టంగా అందచెయ్యడం, దీని లక్ష్యం, దీని ఆశయం.

పై మూడు ప్రాథమిక అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఎవరైనా ఖుర్‌ఆన్‌ను అధ్యయనం చేస్తే, వారికి ఈ విషయాలు ప్రస్ఫుటంగా గోచరిస్తాయి.

ఈ గ్రంథం దాని ఇతివృత్తం నుండి, దాని ఆశయం నుండి, దాని ప్రధాన విషయం నుండి ఇసుమంతయినా తొలగలేదు. ఒకే హారంలోని రకరకాల, రంగు రంగుల వజ్రాలు పొందికగా, పటిష్టంగా పొదగబడి ఉన్నట్లే ఖుర్‌ఆన్‌లోని అనేక ఉపవిషయాలు తొలి నుంచి తుది వరకు దాని ప్రధాన విషయంతో పెనవేసుకుని ఉన్నాయి. ఖుర్‌ఆన్, భూమ్యాకాశాల నిర్మాణాన్ని, మానవ సృష్టిని, సృష్టిలోని నిదర్శనల పరిశీలనను, గతించిన మానవ జాతి చరిత్రను ప్రస్తావిస్తుంది; విభిన్న మానవ సమాజాల విశ్వాసాలను, నీతీ నియమాలను, ఆచార వ్యవహారాలను విమర్శిస్తుంది; లోకోత్తర విషయాలను, సమస్యలను విశదీకరిస్తుంది; ఇంకా ఎన్నో విషయాలను కూడా చర్చిస్తుంది. కాని భౌతిక శాస్త్రాన్నీ, చరిత్రను, తత్వశాస్త్రాన్నీ, లేక ఇంకేదయినా శాస్త్రాన్నిగాని, కళనుగాని మానవుడికి బోధించడం దాని లక్ష్యం కాదు. దీని లక్ష్యం కేవలం సృష్టి వాస్తవికత పట్ల మానవుడికున్న అపార్థాలను తొలగించటం. అసలు యదార్థాన్ని సుబోధకం చెయ్యడం, వాస్తవికతకు విరుద్ధమయిన వైఖరిని అవలంబించటం వల్ల కలిగే కీడును, చెడు పరిణామాలను వివరించటం, వాస్తవికతకు అనుగుణంగా ఉన్న, మంచి పరిణామానికి దోహదం చేసే వైఖరి వైపునకు మానవుల్ని ఆహ్వానించటం. ఈ కారణంచేతనే దాని లక్ష్యానికి

అవసరమయిన మేరకు అనువైన పంథాలో మాత్రమే, ప్రతి విషయాన్నీ అది ప్రస్తావిస్తుంది. ఈ విషయాలను తన అవసరం మేరకు ప్రస్తావించి తరువాత సందర్భ శుద్ధిలేని వివరాలను వదిలేసి, అది దాని ఆశయం వైపునకు, దాని ప్రధాన విషయం వైపునకు మళ్ళుతుంది. ఇక దాని వివరణలు 'ప్రధాన సందేశం' చుట్టూ ఎంతో పొందికగా, మనోజ్ఞంగా పరిభ్రమిస్తూ ఉంటాయి.

పూర్వరంగం

ఖుర్ఆన్ శైలిని, దాని క్రమాన్ని, అందులోని ఎన్నో విషయాలను క్షుణ్ణంగా అర్థం చేసుకోవాలంటే, దాని అవతరణా విధానాన్ని, అది అవతరించిన కాలం నాటి సామాజిక, చారిత్రక పరిస్థితుల్ని, వాటి వెనుక ఉన్న గాథల్ని అవగాహన చేసుకోవటం తప్పనిసరి.

అల్లాహ్ దాన్ని ఒకేసారి రచించి, 'దీన్ని ప్రచురించి ప్రజల్ని ఒక ప్రత్యేక జీవిత విధానం వైపునకు పిలువమ'ని ముహమ్మద్ (సఅసం)ను ఆజ్ఞాపిస్తూ ఇచ్చిన గ్రంథం కాదు ఖుర్ఆన్. ఇంకా, దాని ఇతివృత్తాన్ని, దాని ప్రధాన విషయాన్ని ఓ క్రమమయిన రచనాపంథాలో చర్చించిన గ్రంథం కూడా కాదు ఖుర్ఆన్. అందువల్లనే, ఖుర్ఆన్‌లో ఒక రచనాక్రమం గాని, ఒక సామాన్య పుస్తక శైలిగాని కానరాదు. అసలు విషయం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ అరేబియా దేశంలోని ఒక నగరం మక్కాలో తన దాసుణ్ణొకణ్ణి ప్రవక్త పదవికి ఎన్ను కున్నాడు. ఆ దాసుణ్ణి తన సొంత పట్టణంలో, అందునా తన సొంత తెగ (ఖురైష్)లో సందేశ ప్రచారం ప్రారంభించాలని ఆదేశించాడు. ఈ సందేశ ప్రచార కార్యం మొదలెట్టడానికి ప్రారంభంలో ఏ ఆదేశాలు అవసరమో వాటినే ప్రోక్తం చెయ్యటం జరిగింది. అవి ఇతోధికంగా మూడు ముఖ్య విషయాలను ఆవరించి ఉన్నాయి.

మక్కాలో అవతరించిన సూరాలు

మొదటిది, ఈ మహత్తర కార్యనిర్వహణ కొరకు దైవ ప్రవక్త ఏ విధంగా సమాయత్తం కావాలో, ఏ పంథాలో పని చెయ్యాలో దైవప్రవక్తకు బోధించటం.

రెండోది, అసలు యదార్థానికి సంబంధించిన ప్రాథమిక విషయాలను బోధపరచడం, పరిసర ప్రాంతాల్లో నివసించే ప్రజల వైఖరి, యదార్థం పట్లగల ఏ అపార్థాల కారణంగానైతే అపసవ్యంగా తయారయిందో వాటిని సమగ్రంగా ఖండించటం.

మూడోది, "నిజ వైఖరి" వైపునకు ప్రజల్ని ఆహ్వానించటం. మానవ జీవిత సాఫల్యం, మానవుడి శుభశ్రేయాలు ఏ మౌలిక నీతిసూత్రాల అనుసరణపై ఆధారపడి ఉన్నాయో ఆ దైవధర్మ సూత్రాలను వివరించటం.

ప్రారంభంలో ఈ సందేశాలు ఇస్లామీయ ఉద్యమ ప్రారంభ దశకు అనువైన విధంగా కొన్ని చిన్న చిన్న క్లుప్తమయిన వచనాల రూపంలో అవత రించేవి. వాటి భాష అతి స్వచ్ఛమయినదిగా, అత్యంత మధురమయినదిగా, హృదయాన్ని హత్తుకునేదిగా, సంబోధిత ప్రజల అభిరుచికి తగిన రీతిలో మనోహర సాహిత్యశైలిని ప్రతిబింబించేదిగా ఉండేది- ఈ తీయని పలుకులు హృదయాంతరాళాల్లోకి శరవేగంతో చొచ్చుకుపోవాలని, వీనులు వీటి రాగసుధకు పరవశిస్తూ పరుగిడి రావాలని, వీటి మనోహర మధుర స్వరాలకు జిహ్వాలు తన్మయత్వంలో మునిగి వాటిని ఆలాపించాలని!

వీటిలో స్థానిక విషయాల ప్రస్తావన అధికంగా ఉండేది. విశ్వజనీన సత్యాలనే అవి వివరించినా, వాటి ఆధారాలు, తార్కాణాలు, నిదర్శనాలు- సమస్తం సంబోధిత ప్రజలకు సుపరిచితమయిన పరిస్థితుల నుండి, పరిసర ప్రాంతాల నుండి గ్రహించబడేవి. వారికి బోధపడాలనీ, వారిని ప్రభావితం

చెయ్యాలనీ, వారి చరిత్రనే, వారి ఇతిహాసాన్నే, వారి అనుదినం అనుభవంలోకి వచ్చే నిదర్శనాలనే ఎల్లప్పుడూ ప్రస్తావించటం జరిగేది; వారి విశ్వాసాల్లోని, వారి నైతికతలోని, వారి సాముహిక జీవితంలోని చెడులనే చర్చించటం జరిగేది.

ఈ ఉద్యమ ప్రారంభ దశ దాదాపు నాలుగైదు ఏళ్ళ వరకు సాగింది. ఈ దశలో మహాప్రవక్త (సఅసం) చేసిన ధర్మ ప్రచారానికి ఫలితం మూడు రూపాల్లో కనిపించింది:

(1) కొందరు సజ్జనులు ఈ సందేశాన్ని స్వీకరించి 'ఉమ్మతె ముస్లిమ' (ముస్లిమ్ సమాజం)గా రూపొందటానికి సంసిద్ధులయ్యారు.

(2) ఎక్కువ మంది ప్రజలు, అజ్ఞానం లేక స్వార్థ ప్రియత్వం, లేక తాతముత్తాతల ఆచారం పట్ల ఉన్న అభిమానం కారణంగా వ్యతిరేకించటానికే నిర్ణయించుకున్నారు.

(3) మక్కా నగరం, ఖురైష్ తెగల సరిహద్దుల్ని దాటి ఈ వినూత్న సందేశం ఇంకా సువిశాల పరిధుల్లో ప్రతిధ్వనించసాగింది.

తరువాత ఈ ఉద్యమం రెండో దశ ప్రారంభమవుతుంది. ఈ దశలో ఇస్లామీయ ఉద్యమానికి, పూరాతన మూఢత్వానికీ మధ్య ఎంతో తీవ్రమైన అత్యంత మనోవిదారకమయిన సంఘర్షణ ప్రారంభమయింది. ఈ సంఘర్షణ దాదాపు తొమ్మిది ఏండ్ల వరకు కొనసాగింది. కేవలం మక్కాలోను, ఖురైష్ తెగవారే కాక, అరేబియాలోని అత్యధిక భాగాల్లోనూ ప్రాచీన మూఢ వ్యవస్థ సజీవంగా ఉండాలని కోరే ప్రజలు కూడా ఈ ఉద్యమాన్ని రూపుమాపడానికి ఒడిగట్టారు; దీన్ని అణచివెయ్యటానికి కుయుక్తులన్నీ ప్రయోగించారు. దానికి వ్యతిరేకంగా దుష్ప్రచారం చేశారు. దానిపై ఆరోపణలు, ఆక్షేపణలు, అనుమానాల అగ్ని వర్షం కురిపించారు; దాని పట్ల ప్రజాసామాన్యం

హృదయాల్లో రకరకాల సందేహాలను సృష్టించారు; తెలియనివారు తటస్థపడితే వారు మహాప్రవక్త (సఅసం) బోధలు వినకుండా అడ్డంకులు కల్పించారు; ఇస్లామ్ స్వీకరించేవారిపై ఘోరమయిన అత్యాచారాలు చేశారు; వారిని యాతనలకు గురి చేశారు; వారిని సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా బహిష్కరించారు; వారిని ఎంత దారుణంగా హింసించారంటే, వారిలోని చాలా మంది రెండుసార్లు తమ స్వదేశాన్ని వదలి అబిసీనియాకు వలసపొయ్యారు. చివరికి మూడోసారి వారంతా మదీనా పట్టణానికి వలసపోవలసివచ్చింది. అయితే, ఇటువంటి తీవ్రమయిన, అనుదినం తీవ్రతరమవుతూపోయిన ప్రతిఘటన కొనసాగుతున్న ప్పటికీ, ఉద్యమం వ్యాప్తిచెందుతూనే పోయింది. అప్పుడు ఏ ఒక్కరయినా ఇస్లామ్ స్వీకరించిన ఒక కుటుంబమయినా, ఒక ఇల్లయినా మక్కాలో మిగల్లేదు. ఇస్లామ్ వ్యతిరేకుల వైషమ్యంతో నిండిన విషానికి, తీవ్రతకు ఎక్కువగా కారణభూతమయిన విషయం ఏమిటంటే, వారి సొంత సోదరీ సోదరులు, కొడుకులూ కూతుళ్ళూ, మామా అల్లుళ్ళూ మొదలైన బంధువులు ఇస్లాం సందేశాన్ని స్వీకరించి దాన్ని అనుసరించటమే కాక, దానికొరకు వారు తమ ప్రాణాలను సైతం త్యాగం చెయ్యగల అభిమానులుగా తయారవడం, అందునా స్వయంగా తమకు ప్రియమయిన ఆప్తులే తమతో తలపడటానికి పూనుకోవటం- ఈ విషయాలు వారిని మరీ రెచ్చగొట్టాయి. చిత్రమేమిటంటే, పురాతన మూఢత్వంతో తెగదెంపులు చేసుకుని ఈ కొత్త ఉద్యమంలో చేరేవారంతా పూర్వం కూడా సమాజంలో సజ్జనులుగా, ఉత్తములుగా పరిగణించబడేవారే. ఈ ఉద్యమంలో చేరిన తరువాత వారు ఎంతో రుజు వర్తనులుగా, సత్యసంధులుగా, సద్గుణ సంపన్నులుగా తమ వ్యక్తిత్వాన్ని తీర్చిదిద్దుకున్నారు. ఇలాంటి వ్యక్తుల్ని ఆకర్షించి వారిని ఈ విధంగా రూపొంది స్తున్న ఈ సందేశం మహత్తును, గొప్పతనాన్ని ప్రపంచం గుర్తించకుండా ఉండటం అసంభవం.

సుదీర్ఘమైన ఈ తీవ్రసంఘర్షణాకాలంలో అల్లాహ్ సమయ సందర్భాలనుబట్టి, అవసరానికి అనువుగా, తన ప్రవక్త (సఅసం)పై ఉత్తేజపూరితమైన ఉపన్యాసాలను అవతరింపజేసాడు. వాటిలో, ప్రవాహాల్లాంటి ఉరవడి, వరదల్లాంటి శక్తి, తీవ్రమయిన అగ్ని జ్వాలల్లాంటి ఉద్వేగం ఉండేవి. ఈ ప్రసంగాల్లో ఒక వైపు విశ్వసించినవారికి వారి ప్రాథమిక విధులేవో తెలుపటం జరిగింది, వారిలో సామూహిక చైతన్యం ప్రదీప్తం చెయ్యబడింది, వారికి భయభక్తుల్ని, ఉన్నత గుణగణాలను, పరిశుద్ధ స్వరూప స్వభావాలను పెంపొందించుకోవాలని బోధించటం జరిగింది. సత్యధర్మాన్ని ప్రచారం చేసే విధానాలు తెలుపబడ్డాయి. విజయాన్ని చేకూర్చే వాగ్దానాలతో, పరలోకంలో సాఫల్యం ప్రసాదించే శుభవార్తలతో వారికి ధైర్యం చెప్పటం జరిగింది. ఓరిమితో, నిలకడతో, తొణకని ధీమాతో అల్లాహ్ మార్గంలో కృషి చెయ్యాలని ఉత్తేజపరచటం జరిగింది. ఎలాంటి కష్టాన్నయినా సహించేందుకు, ఎంత గొప్ప వ్యతిరేకతనైనా ఎదుర్కొనేందుకు, వారిలో ప్రాణాలొడ్డి కృషి చేసే అపూర్వమయిన ఉత్తేజాన్ని, ఉత్సాహాన్ని ప్రజ్వలితం చెయ్యడం జరిగింది. మరొక వైపు ఉద్యమాన్ని వ్యతిరేకించేవారినీ, రుజుమార్గం నుండి విముఖులయినవారినీ, నిర్లక్ష్యపు నిద్రపొయ్యేవారినీ, వారు బాగా ఎరిగిన జాతుల ఇతిహాసం నుండి, అవి ఎలా ముగిశాయో ఎత్తిచూపడం జరిగింది. వారు నిత్యం ప్రయాణం చేసే మార్గాల్లోని శిథిలమైపోయిన పట్టణాల అవశేషాల ద్వారా గుణపాఠం గ్రహించాలని బోధించడం జరిగింది.

ఇంకా వారు రేయింబవళ్ళు భూమ్యాకాశాల్లో తమ చర్మ చక్షువులతో స్పష్టంగా చూచే, ఇంకా వారు స్వయంగా తమ జీవితాల్లోనూ నిత్యం తిలకించే, అనుభవించే ప్రస్ఫుటమయిన నిదర్శనాల ద్వారా దేవుని ఏకత్వానికీ, మరణానంతర జీవితానికీ సంబంధించిన దృష్టాంతాలు, తార్కాణాలు

సూచించబడ్డాయి; బహుదైవారాధన, సర్వస్వతంత్రతా భావన, పరలోక నిరాకరణ, పూర్వీకుల అంధానుకరణ మొదలయిన విషయాల్లోని ఘోరమైన తప్పుల్ని ఎంతో స్పష్టమయిన ఆధారాల ద్వారా హృదయాన్ని హత్తుకుని మదిలో ముద్రవేసేలా విశదీకరించటం జరిగింది. వారి ఒక్కొక్క సంశయాన్ని దూరం చేసి, వారి ఒక్కొక్క అధిక్షేపణకు సమంజసమయిన సమాధానం ఇవ్వబడింది. ఏ సమస్యల్లోనయితే స్వయంగా వారు ఇరుక్కున్నారో, లేదా ఏ చిక్కుల్లో వారు ఇతరుల్ని ఇరికించటానికి ప్రయత్నించేవారో వాటిని పరిష్కరించటం జరిగింది. మొత్తానికి మూఢత్వాన్ని నలువైపుల నుండి చుట్టుముట్టి ఊపిరాడకుండా చేసి, దాన్ని విజ్ఞతా వివేకాల జగత్తులో నిలువ నీడ లేకుండా చెయ్యటం జరిగింది. ఇంకా వీటితోపాటు ఆ ఉపన్యాసాల్లో దైవాగ్రహం, ప్రళయ బీభత్సం, నరకబాధల వర్ణనల ద్వారా వారిని భీతి గొలపటం జరిగింది. వారి చెడు నడవడికను, వారవలంబించే తప్పుడు జీవిత విధానాన్ని, వారిని వెంటాడుతున్న మూఢాచారాలను నిశితంగా విమర్శించటం జరిగింది. వారనుసరిస్తున్న సత్యద్వేషం, విశ్వసించినవారి పట్ల జరిపే హింసా వైఖరిని ఖండించి, అన్ని కాలాల్లో దైవసమ్మతమయిన ఉత్తమ సంస్కృతికి ప్రాతిపదికలయిన ముఖ్యమయిన మౌలిక సూత్రాలను సూచించటం జరిగింది.

ఈ దిశలోనే ఇస్లామీయ ఉద్యమం ఎన్నో మలుపులు తిరిగింది. ప్రతి మలుపులోనూ సందేశం ఇతోధికంగా వ్యాప్తి కాసాగింది. ఇటు కృషి, అటు దానికి అవరోధాలు రెండూ తీవ్రతరమయ్యాయి. విభిన్న నమ్మకాలు, వివిధ సంప్రదాయాలు కల ప్రజలు ఎదురయ్యారు. దాని కనుగుణంగానే అల్లాహ్ పంపే ఉపదేశాల్లోనూ సందర్భోచితమైన వైవిధ్యం అధికమవసాగింది. ఇది ఖుర్‌ఆన్ మక్కా జీవితపు పూర్వరంగం.

మదీనాలో అవతరించిన సూరాలు

మక్కాలో ఈ ఉద్యమం ప్రారంభమై పదమూడేండ్లు గడచిపొయ్యాయి. ఆ తరుణంలో అకస్మాత్తుగా మదీనా నగరరూపంలో ఈ ఉద్యమానికి ఒక కొత్త కేంద్రం ప్రాప్తమయింది. అక్కడ అరేబియా భూభాగం నలుమూలల నుండి ఉద్యమ అనుయాయుల్ని సమీకరించి, దాని శక్తిని సంఘటిత పరచుకోవడం సాధ్యమయింది. కాగా, మహాప్రవక్త (సఅసం), ఇంకా ఎంతో మంది ఇస్లామ్ అనుయాయులు మదీనా పురానికి వలస పొయ్యారు. ఈ విధంగా ఈ ఉద్యమం మూడో దశలో ప్రవేశించింది. ఈ దిశలో పరిస్థితుల రూపురేఖలే మారిపొయ్యాయి. ముస్లిమ్ అనుచర సమాజం (ఉమ్మతె ముస్లిమ) సక్రమంగా ఒక ప్రభుత్వానికి నాంది వెయ్యటంలో విజయం సాధించింది; పురాతన మూఢత్వపు ధ్వజవాహకులపై సాయుధ పోరాటం ప్రారంభమైంది. పూర్వపు ప్రవక్తల అనుయాయులు (యూదులు, క్రైస్తవులు) సయితం ఉద్యమాన్ని వ్యతిరేకించనారంభించారు; ముస్లిమ్ సమాజం అంతర్గత వ్యవస్థలోకి కపటులు (మునాఫిఖ్‌లు) ప్రవేశించారు; వారిని కూడా ఎదుర్కోవలసివచ్చింది. ఈ విధంగా పదేళ్ళ అత్యంత తీవ్ర సంఘర్షణా వ్యవస్థను అధిగమించి, ఈ ఉద్యమం చివరకు విజయ శిఖరాలను చేరుకో గలిగింది- అప్పుడు మొత్తం అరబ్బు దేశమే దానికి దాసోహమన్నది. విశ్వ వ్యాప్తంగా సంస్కరణా సందేశాల కవాటాలు తెరచుకున్నాయి.

ఈ దశలో కూడా ఎన్నో మలుపులు తారసపడ్డాయి. ప్రతి మలుపులోనూ ఉద్యమానికి ప్రత్యేక అవసరాలు ఎన్నో ఎదురయ్యాయి.

ఈ అవసరాల కనుగుణంగా మహాప్రవక్త (సఅసం) పై అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన ఉపన్యాసాల్లో ఎంతో వైవిధ్యం కానవచ్చేది. ఒకప్పుడు అవి జ్వాలలు క్రక్కే ఉద్వేగపూరితమయిన ఉపన్యాసాల్లో అవతరిస్తే, మరొకప్పుడు అవి ప్రభువు జారీ చేసే ఆజ్ఞలు, ఫర్మానాల్లా సాక్షాత్కరించేవి. ఒకసారి ఆ

ప్రసంగాల్లో ఉపాధ్యాయుని బోధనా శిక్షణా శైలి గోచరిస్తే, మరోసారి సంస్కర్త చేసే ప్రబోధాల ధోరణి కానవచ్చేది. ఆ ఉపన్యాసాల్లో సమాజ నిర్మాణాన్ని, రాజ్య వ్యవస్థీకరణను, ఉత్తమ నాగరికతా స్థాపనను ఎలా చేపట్టాలో, జీవితపు విభిన్న విభాగాలను ఏ సిద్ధాంతాల, ఏ నియమాల ఆధారంగా తీర్చిదిద్దాలో, కపటుల (మునాఫిఖ్‌ల)తో ఎలా వ్యవహరించాలో, జిమ్మీల (ఇస్లామీయ రాజ్య రక్షణలో ఉన్న ముస్లిమేతరుల) పట్ల ఎటువంటి వైఖరిని అవలంబించాలో, గ్రంథం కలవారి (యూదులు, క్రైస్తవుల)తో ఎటువంటి సంబంధాలు పెట్టుకోవాలో, యుద్ధానికి సన్నద్ధులైన శత్రువుల పట్ల, ఒడంబడిక చేసుకున్న జాతుల పట్ల ఏ విధానాన్ని అనుసరించాలో, ఇంకా, సంఘటితమైన ఈ ముస్లిమ్ సమాజం ప్రపంచంలో తనపై మోపబడిన దైవ ప్రాతినిధ్యపు బాధ్యతలను నిర్వహించటానికి ఏ విధంగా సన్నద్ధమవ్వాలో మొదలయిన ముఖ్య విషయాల పట్ల సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి.

ఈ ఉపన్యాసాల్లో ఒక వైపున ముస్లిమ్‌లను సుశిక్షితులుగా తీర్చిదిద్దే బోధలుండేవి; వారి బలహీనతల పట్ల వారిని హెచ్చరించడం జరిగేది. అల్లాహ్ మార్గంలో ధన ప్రాణాలతో శాయశక్తులా కృషి చేసేందుకు ఉత్తేజ పరచడం జరిగేది. జయాపజయాల్లో, కష్టసుఖాల్లో, కలిమిలేముల్లో, భయనిర్భయావస్థల్లో - అన్ని పరిస్థితుల్లోను - సందర్భానికి తగిన విధంగా నైతిక హితవులు బోధింపబడేవి. మహాప్రవక్త (సఅసం) తరువాత వారి స్థానంలో సందేశ సంస్కరణల ఈ బృహత్తర కార్యాన్ని నిర్వహించేందుకు తగిన విధంగా వారిని సమాయత్తపరచటం జరిగేది; మరొక వైపున విశ్వాస (ఈమాన్) పరిధికి వెలుపల ఉన్న గ్రంథం కలవారికి, కపటులకు, ధర్మధిక్కారులకు, బహుదైవోపాసకులకు, వారి వారి విభిన్న పరిస్థితులకు అనువైన రీతిలో బోధపరచడానికి, మృదువుగా సందేశం వైపునకు ఆహ్వానించడానికి, కఠినంగా హెచ్చరించడానికి, హితోపదేశం చెయ్యటానికి, దైవాగ్రహం వల్ల

లభించే శిక్షను గురించి వారిని భయపెట్టటానికి-గుణపాఠం గరిపే సంఘటనలు, సమాచారాల ద్వారా శిక్షణ గ్రహించేలా చెయ్యటానికి ప్రయత్నం చెయ్యబడింది- ఇదీ మదీనా సూరాల పూర్వరంగం.

శైలి

పై వివరణ వల్ల విశదమయ్యేదేమిటంటే, ఖుర్ఆన్ ఒక సందేశాత్మక ఉద్యమంతోపాటే అవతరించసాగింది. ఈ సందేశం ప్రారంభమయి పరిపూర్ణత చెందే వరకు గల 23 సంవత్సరాల కాలంలో ఏ ఏ దశలు, ఏ ఏ మలుపులు దాటిందో, ఆ పరిస్థితుల విభిన్న అవసరాలకు అనుగుణంగా ఖుర్ఆన్‌లోని విభిన్న భాగాలు అవతరించాయి. కనుక డాక్టరేట్ (ఆచార్య) పట్టా పొందే ఉద్దేశ్యంతో వ్రాసే పరిశోధనా పత్రంలో అనుసరించబడే రచనా క్రమం ఇటువంటి గ్రంథంలో సాధ్యపడదనే విషయం సుస్పష్టం. ఇంకా ఈ సందేశ ప్రగతికి అనువుగా అవతరించిన చిన్న, పెద్ద ఖుర్ఆన్ భాగాలను చిన్నచిన్న పుస్తకాల రూపంలో ప్రచురించటం కూడా జరగలేదు. అవి ఉపన్యాసాల రూపంలో ప్రజలముందుకు వచ్చేవి. అలాగే ప్రజల్లో వ్యాప్తినొందేవి. అందుచేత వాటి శైలి కూడా గ్రంథ శైలి కాదు. అది ప్రసంగాల శైలి. ఈ ప్రసంగాలు సయితం ఒక ప్రొఫెసర్‌గారి లెక్చర్ల మాదిరిగా కాక ఒక సందేశప్రదాత చేసే ఉపన్యాసాల తీరులో ఉండేవి- ఆయన మనస్సునూ, మస్తిష్కాన్నీ, బుద్ధినీ, వివేకాన్నీ, భావోద్రేకాలను ఆకర్షించవలసి ఉంటుంది. ఆయనకు వివిధ మనస్తత్వాల ప్రజలు తారసపడతారు. ఆయన తన సందేశ ప్రచారంలోను ఉద్యమాన్ని క్రియాత్మకంగా నడపడంలోను వివిధ పరిస్థితుల్ని ఎదుర్కొనవలసి ఉంటుంది. ఇంకా ఆయన సాధ్యమైనన్ని విధాలుగా తన మాటను ఎదుటివారికి అర్థమయ్యేలా చెప్పటం, వారి ఆలోచనా జగత్తునే మార్చటం, వారి భావోద్రేకాల్లో సంచలనం సృష్టించటం, వ్యతిరేక శక్తుల్ని ఛిన్నాభిన్నం చెయ్యటం, సహచరుల సంస్కరణకు, సుశిక్షణకు తగిన ఏర్పాట్లు చెయ్యటం, వారిలో

ఉత్తేజాన్ని, వజ్ర సంకల్పాన్ని సృజించటం, విరోధుల్ని ఆత్మీయులుగా, తిరస్కరించేవారిని స్వీకరించేవారుగా మార్చటం, ప్రత్యర్థుల వాదనలను ఖండించటం, వారి నైతిక శక్తిని, ఆత్మ విశ్వాసాన్ని నిర్మూలించటం వంటి పనుల్ని చెయ్యవలసి ఉంటుంది. అంటే, ఒక సందేశ ప్రదాతగా, ఒక ఉద్యమ నాయకునిగా తప్పనిసరిగా చెయ్యవలసిన పనులన్నీ ఆయన చెయ్యవలసి ఉంటుంది. కనుకనే, ఈ కార్యనిర్వహణ కొరకు అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై అవతరింపజేసిన ఉపన్యాసాల ప్రసంగ శైలి ఒక ఉద్యమానికి సముచితమయిన రీతిలోనే ఉంది. వాటిలో కాలేజీ లెక్చర్ల శైలిని వెదకటం పొరపాటు.

దీన్నిబట్టే ఖుర్ఆన్‌లో ఇంత ఎక్కువగా విషయాల పునరుక్తి ఎందుకు ఉందో చక్కగా బోధపడుతుంది. ఒక సందేశానికి, ఒక ఆచరణాత్మక ఉద్యమానికి స్వాభావికంగా అవసరమయ్యేదేమిటంటే, అది ఎప్పుడు ఏ దశలో ఉంటుందో, అప్పటికి ఆ దశకు సంబంధించిన విషయాలనే చర్చించాలి. ఉద్యమం ఒక దశలో ఉన్నప్పుడు, భావి దశల మాట ఎత్తకూడదు, కేవలం ఆ దశకు వర్తించే విషయాలనే మళ్ళీ మళ్ళీ పునరావృతం చేస్తూ ఉండాలి. ఇలా కొన్ని నెలల వరకు లేదా కొన్ని సంవత్సరాల వరకు జరిగినా ఫరావాలేదు. అయితే ఒక విషయాన్ని మళ్ళీ మళ్ళీ వల్లించేటప్పుడు, ఒకే పదజాలాన్ని, ఒకే శైలిని ప్రయోగిస్తే దాన్ని వినీ వినీ చెవులు మొద్దుబారి పోతాయి. శ్రోతలో విసుగుదల జనిస్తుంది. అందుకే ప్రతి దశలోనూ పునరావృతం కాగల విషయాలను ప్రతిసారీ కొత్త పదాల్లో, సరికొత్త శైలిలో, సరికొత్త రీవితో చెప్పటం కూడా చాలా అవసరమే. అప్పుడే అవి మనోజ్ఞంగా హృదయాల్లో నాటుకుంటాయి. ఉద్యమం ఒక్కొక్క దశ పటిష్టవంతం అవుతూ పోతుంది. దీనితోపాటు, ఈ సందేశం ఏ విశ్వాసాల, ఏ సిద్ధాంతాలపై ఆధారభూతమయి ఉందో అని తొలి మెట్టు నుండి చివరి గమ్యం వరకు

సర్వకాల సర్వావస్థల్లోనూ కనుమరుగవకుండా జాగ్రత్తపడాలి; అంతేకాదు, ఎట్టి పరిస్థితిలోను ఉద్యమం ప్రతి దశలోనూ వాటి పునశ్చరణ జరుగుతూ ఉండాలి. ఈ కారణం వల్లనే, ఇస్లామీయ ఉద్యమం ఒక దశలో అవతరించిన అన్ని సూరాల్లోనూ సామాన్యంగా ఒకే విధమయిన విషయాలు, పదజాలాన్ని, శైలిని మార్చి మార్చి చెప్పడం జరిగింది. కానీ దేవుని ఏకత్వం, ఆయన గుణవిశేషాలు, పరలోకం, అక్కడ జరిగే పరీక్ష, అక్కడ లభించే శిక్షా బహుమానాలు, దైవదౌత్యం, దైవగ్రంథం పట్ల విశ్వాసం, భయభక్తులు, సహనస్థయిర్యాలు, అల్లాహ్‌పై భారం మోపటం మొదలయిన మౌలిక విషయాల పునశ్చరణ మాత్రం ఖుర్ఆన్ అంతటా కనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే, ఉద్యమం ఏ దశలో ఉన్నా, వీటి పట్ల ఉపేక్షాభావం సహింపరానిదే. ఈ మౌలిక భావనలు ఏ మాత్రం సడలినా, ఇస్లామీయ ఉద్యమం దాని నిజస్వరూపంలో ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు పోగలిగేది కాదు.

క్రమం

మక్కీ, మదనీ సూరాలను గురించి పై వివరణను శ్రద్ధగా పరిశీలిస్తే, ఖుర్ఆన్ అవతరించిన క్రమంలోనే దాన్ని మహాప్రవక్త (స) ఎందుకు సంకలనం చెయ్యలేదనే ప్రశ్న కూడా పరిష్కృతమవుతుంది.

సందేశం ప్రారంభమై ఏ క్రమంలో పరిణామం చెందిందో, విస్తరించిందో, అదే క్రమంలో 23 ఏళ్ళ వరకు ఖుర్ఆన్ అవతరణ జరిగిందనే యదార్థం మనకు పై విషయాల అవలోకనం ద్వారా తెలిసింది. ఇలా అవతరించిన ఖుర్ఆన్ భాగాలను, కేవలం సందేశ పరిణామ దశకే సముచితమయిన క్రమంలోనే, సందేశం పరిపూర్ణత చెందిన తరువాత కూడా కూర్చటం ఏ విధంగానూ భావ్యంకాదనే విషయం ద్యోతకమవుతూనే ఉంది. ఇప్పుడయితే సందేశ పరిపూర్ణత పిదప ఉత్పన్నమయ్యే పరిస్థితులకు అనువయిన మరో క్రమమే ఎంతయినా అవసరం. ఎందుకంటే, ప్రారంభ

కాలంలో ఖుర్‌ఆన్ సంబోధితులు ఇస్లామ్ గురించి ఏ మాత్రం తెలియనివారు. అందువల్లనే అప్పుడు ప్రాథమిక స్థాయి నుండి బోధన, హితవు గరపడం జరిగింది. కాని సందేశ పరిపూర్ణత తరువాత, దాని సంబోధిత ప్రజలు ఆ సందేశాన్ని స్వీకరించిన ఒక ఉమ్మత్ (అనుచర సంఘం)గా ఏర్పడినవారు. వీరిపై మహాప్రవక్త (సఅసం) సైద్ధాంతికంగాను, క్రియాత్మకంగానూ పరిపూర్ణం చేసి అప్పగించిన మహత్కార్యాన్ని ముమ్ముందుకు నడిపించే భారం మోప బడింది. ఇప్పుడు వీరు స్వయంగా తమ విద్యుక్త ధర్మాలేవో, తాము అనుస రించవలసిన జీవన నియమాలేవో, వెనుకటి ప్రవక్తల అనుచర సంఘాల్లో ఉత్పన్నమయిన ఉపద్రవాలేవో తెలుసుకోవటం అనివార్యంగా ప్రాధాన్యత వహించింది. ఆ తరువాత వీరు ఇస్లామ్‌ను గురించి ఏమీ తెలియక అంధకారంలో పడివున్న మిగతా ప్రపంచానికి ఈ దైవోపదేశాన్ని అందజేయ టానికి ముందుకు రావలసిన విషయమూ ప్రాధాన్యత వహించింది.

మరొక విషయం, ఖుర్‌ఆన్ ఎటువంటి గ్రంథమో మనిషి అర్థం చేసుకుంటే, ఒక్కొక్క కోవకు చెందిన విషయాలను ఒక్కొక్క చోట సమకూర్చటం ఈ గ్రంథం నైజానికే జతపడదనే యదార్థం దానంతట అదే అవగతమవుతుంది. ఈ గ్రంథం స్వభావం దృష్ట్యా కావలసింది ఏమిటంటే, పఠితల ముందు, మక్కా దశలోని బోధల మధ్యన మదీనా దశలోని విషయాలు, మదీనా దశలోని ఉపన్యాసాల మధ్య మక్కా దశలోని ప్రవచనాలు, ప్రారంభంలోని సంభాషణలు, చివరి హితోపదేశాల నడుమ, చివరి రోజుల్లోని ఆదేశాలు, ప్రారంభంనాటి నిర్దేశాలతో పాటు మాటిమాటికీ వస్తూ ఉండాలి. ఎందుకంటే, ఇలా వస్తూ ఉంటేనే ఇస్లామ్ పరిపూర్ణ దర్శనం, సమగ్ర రూపం పఠితల దృష్టిలో అనునిత్యం మసలుతూ ఉంటుంది. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ పాఠకుడు ఒకే వైపునకు మొగ్గకుండా ముందుకు సాగిపోగలడు - ఇదీ ప్రస్తుతం మనకు గోచరించే ఖుర్‌ఆన్ కూర్పులోని మర్మహేతువు.

ఇకపోతే, ఖుర్ఆన్‌ను దాని అవతరణాక్రమంలో సంకలనం చేస్తే అది తరువాతి ప్రజలకు, అర్థం కావాలంటే, ఖుర్ఆన్‌తో పాటు అది అవతరించిన చరిత్రను, దాని ప్రతి భాగం అవతరణాస్థితి వివరాలను; అవతరణా సందర్భాన్ని, తదితర విషయాలన్నింటినీ గ్రంథస్థం చేసి ఖుర్ఆన్‌కు తోడుగా జతపరచవలసి ఉంటుంది. దాన్ని ఖుర్ఆన్‌కు ఒక అనుబంధంగా పెట్టడం అనివార్యమవుతుంది. అలా చెయ్యడం వల్ల అల్లాహ్ ఏ ఉద్దేశ్యంతో తన ఈ దివ్యవాణిని కూర్పు చేయించి భద్రపరిచే ఏర్పాటు చేశాడో, ఆ ఉద్దేశ్యం భంగమవుతుంది. ఎందుకంటే, స్వచ్ఛమయిన దైవవాణి, ఇతర రచనల ఎలాంటి కల్తీ జరగకుండా, దాని సమగ్ర, సంగ్రహ రూపంలో సంకలనం కావాలన్నదే అసలు ఉద్దేశ్యం. అది పిల్లలకు, పెద్దలకు, యువకులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, పల్లెవాసులకు, పట్టణవాసులకు, పండితులకు, పామరులకు అందరికీ అందుబాటులో ఉండాలని, అందరూ దాన్ని చదవగలగాలి అన్నదే ఆ ఉద్దేశ్యం. ఇంకా ప్రజలు, ప్రతి వేళా, ప్రతి చోటా, ప్రతి నెలవులో దాన్ని చదవగలగాలి. బుద్ధిజ్ఞానాలు ఏ స్థాయిలో ఉన్న మనిషి అయినా, అతడు కనీసం తన ప్రభువు తనను కోరేదేమిటో, కోరనిదేమిటో తప్పనిసరిగా తెలుసుకోగలగాలి. అలాంటప్పుడు ఈ దైవ ప్రవచనాలకు తోడుగా సుదీర్ఘమయిన చరిత్రనొకదాన్ని జతపరచి దాని పఠనం కూడా తప్పనిసరే అనే నిబంధన ఉన్నట్లయితే, ఉద్దేశ్యం పూర్తిగా భంగమవుతుందన్న విషయం వ్యక్తమవుతూనే ఉంది.

అసలు విషయం ఏమిటంటే, ఖుర్ఆన్ ప్రస్తుత క్రమాన్ని ఆక్షేపించేవారు దాని ఉద్దేశ్యాన్ని, లక్ష్యాన్ని అసలు ఎరుగరు. పైగా ఈ గ్రంథం, చరిత్ర, మానవ శాస్త్రాల (Humanities) అధ్యయనం చేసే విద్యార్థుల కొరకు అవతరించిందనే అపోహకు కూడా వారు గురి అయినట్లు అనిపిస్తోంది.

ఖుర్ఆన్ కూర్పు క్రమాలను గురించి మరొక మాటను కూడా

పఠితలు తెలుసుకోవాలి. ఈ కూర్పు తరువాతివారు చేసింది మాత్రం కాదు. స్వయంగా అల్లాహ్ ఆదేశానుసారం మహాప్రవక్త (సఅసం) తానే ఈ కూర్పును చేశారు. దీనిగ్గాను అనుసరించిన పద్ధతి ఏమంటే, ఏదయినా సూరా అవతరించినప్పుడు వెంటనే ఆయన తన లేఖకులలోని ఒకర్ని పిలిపించే వారు. దాన్ని సక్రమంగా గ్రంథస్థం చేయించిన తరువాత, ఈ సూరా ఫలానా సూరా తరువాత, ఫలానా సూరాకు ముందు అమర్చాలని ఆదేశించేవారు. అదే విధంగా, ఖుర్ఆన్‌లో కొంత భాగం మాత్రమే అవతరించినప్పుడు, దాన్ని ఒక ప్రత్యేక సూరాగా చెయ్యడం ఉద్దేశ్యం కాకపోతే, దాన్ని ఫలానా సూరాలో ఫలానా చోట గ్రంథస్థం చెయ్యాలని ఆయన ఆజ్ఞాపించేవారు. ఇంకా, అదే క్రమాన్ని నమాజ్‌లోనూ, ఇతర సందర్భాల్లో ఖుర్ఆన్ చదివేటప్పుడు కూడా స్వయంగా మహాప్రవక్త (సఅసం) అనుసరించేవారు. అదే క్రమంలో సహాబా (రజిఅన్) (మహాప్రవక్త సహచరులు) కూడా ఖుర్ఆన్‌ని కంఠస్థం చేసుకునేవారు. కనుక ఏ రోజయితే ఖుర్ఆన్ అవతరణ ముగిసిందో, అదే రోజున ఖుర్ఆన్ కూర్పు కూడా ముగిసింది అనే విషయం నిర్ధారిత చారిత్రక సత్యం. దాన్ని అవతరింపజేసిన దేవుడే దాని కూర్పు కూడా చేశాడు. ఎవరి హృదయఫలకంపై అది అవతరించిందో, ఆయన పవిత్ర హస్తాల మీదుగానే దాని కూర్పు చేయించడం కూడా జరిగింది. ఇందులో జోక్యం కలుగజేసుకోవటం ఇతరులెవరి తరమూ కాదు.

కూర్పు

మొదటి నుండే ముస్లిమ్‌లపై నమాజ్* ఒక విధి కావడం వల్లనూ, నమాజ్‌లో ఖుర్ఆన్ పఠనం తప్పనిసరి అంశంగా నిర్ణయించబడటం

* ఐదు పూటలు నమాజ్ విధిగా చెయ్యాలన్న నియమమయితే మహాప్రవక్త ప్రభవించిన ఎన్నో ఏండ్లకు ఖరారయింది. కాని స్వతహాగా నమాజ్ మాత్రం తొలినాటి నుండే విధిగా ఉంటూ వచ్చింది. నమాజ్ విధిగా లేకుండా మాత్రం ఇస్లామ్‌లో ఒక్క క్షణమయినా గడవలేదు.

వల్లనూ, ఖుర్‌ఆన్ అవతరణతోపాటే ముస్లిమ్‌లు ఖుర్‌ఆన్‌ను కంఠస్థం చేసుకునే ఆచారం ప్రారంభమయింది. ఖుర్‌ఆన్ అవతరణ జరుగుతూపోయిన కొద్దీ, ముస్లిమ్‌లు దాన్ని కంఠస్థం చేసుకుంటూపొయ్యారు. కనుక ఖుర్‌ఆన్ సంరక్షణ కేవలం మహాప్రవక్త (సఅసం) తన లేఖకుల ద్వారా గ్రంథస్థం చేయించిన ఖర్జూరపు ఆకులు, ఎముకలు, తోలు పొరలపై మాత్రమే ఆధారపడి ఉండలేదు. ఖుర్‌ఆన్ అవతరణ జరగగానే కొందరు వ్యక్తులు, ఆ తరువాత కొన్ని వందల మంది, ఆ తరువాత కొన్ని వేల మంది ప్రజలు, తరువాత కొన్ని లక్షల మంది దాన్ని తమ హృదయఫలకాలలో భద్రపరచుకున్నారు. ఇక ఏ షైతాన్‌కయినా సరే దానిలోని ఒక్క అక్షరాన్ని కూడా తారుమారుచేసే ఆస్కారమే లేకుండాపోయింది.

మహాప్రవక్త (సఅసం) పరమపదించిన తరువాత అరేబియాలో ఇర్తిదాద్ (ధర్మపరిత్యాగం-Apostasy) పెనుతుఫానులా విజృంభించినప్పుడు, దాన్ని అణచటానికి సహాబా (రజిఅన్) (ప్రవక్త సహచరులు) యుద్ధాలు చెయ్యవలసి వచ్చింది. అలా జరిగిన యుద్ధాల్లో ఖుర్‌ఆన్‌ను పూర్తిగా కంఠస్థం చేసుకున్న సహాబా (రజిఅన్) చాలా మంది షహీద్ (అమరగతులు) అయ్యారు. అప్పుడు హజ్రత్ ఉమర్ (రజిఅన్) కు ఒక ఆలోచన తట్టింది. ఖుర్‌ఆన్ పరిరక్షణ విషయంలో ఒకే ఆధారాన్ని పూర్తిగా నమ్ముకోవడం శ్రేయస్కరం కాదు గనుక, హృదయ ఫలకాల పైననే కాకుండా, కాగితపు పుటలపై కూడా దాన్ని భద్రపరచే ఏర్పాట్లు చెయ్యటం అత్యంతావశ్యకం అని ఆయన భావించి, ఆ విషయాన్నే హజ్రత్ అబూబక్ర్ (రజిఅన్)కు తెలిపారు. మొదట ఆయన కొంత తటపటాయించిన తరువాత ఉమర్ (రజిఅన్) అభిప్రాయంతో ఏకీభవించారు. మహాప్రవక్త (సఅసం)కు లేఖకులు (సెక్రటరీ) గా సేవచేసిన హజ్రత్ జైద్ బిన్ సాబిత్ (రజిఅన్) ఈ కార్యనిర్వహణకు నియమించబడ్డారు. దీనికి నిర్ణయించబడిన విధానమేమిటంటే, ఒక

వైపున మహాప్రవక్త (సఅసం) వ్రాయించి పొందుపరచిన భాగాలన్నీ ప్రోగుచెయ్యాలి. మరొక వైపున సహాబా (రజిఅన్)ల్లో ఎవరివద్దనైనా పూర్తి ఖుర్‌ఆన్ లేక దాని భాగం ఏదయినా గ్రంథస్థం చెయ్యబడి ఉన్నట్లయితే, దాన్ని వారి వద్దనుండి సేకరించాలి.★ ఆ తరువాత ఖుర్‌ఆన్ హాఫిజ్‌ల (ఖుర్‌ఆన్ స్మర్తలు) సహకారం పొందాలి. ఈ మూడు ఆధారాల ఏకగ్రీవ సాక్ష్యంతో, పరిపూర్ణ స్వచ్ఛత సిద్ధించినట్లు తృప్తి కలిగినప్పుడే, ఖుర్‌ఆన్ ఒక్కొక్క పదాన్ని ముస్‌హఫ్ (ఖుర్‌ఆన్ మూల ప్రతి)లో గ్రంథస్థం చెయ్యాలి. ఈ నిర్ణయం మేరకు ఖుర్‌ఆన్ ఒక ప్రామాణిక ప్రతిని తయారుచేసి విశ్వాసుల మాతృమూర్తి (ఉమ్ముల్ మోమినీన్)★★ హజ్రత్ హఫ్‌సా (రజిఅన్) వద్ద భద్రపరిచారు. అవసరమున్న వారు దాన్ని నకలు చేసుకోవటానికీ లేదా దానితో పోల్చి చూసుకుని తమవద్దనున్న ప్రతిని సరిదిద్దుకోవటానికీ ప్రజలకు అనుమతి ఇవ్వబడింది.

ఉచ్చారణా విభేదాలు

మనలో ఉన్నట్లే ఆ కాలంలో అరబ్బుల్లో కూడా ఉచ్చారణా విభేదాలు (యాసలు) ఉండేవి. మన దేశంలోని హిందీ, ఉర్దూ, తెలుగు, పంజాబి, బెంగాలి భాషల్లో-ఏ భాషనైనా సరే-ఒక మండలానికీ, మరో మండలానికీ, ఒక పట్టణానికీ మరొక పట్టణానికి, ఉచ్చారణలో వ్యత్యాసమున్నట్లే, అరబ్బుల్లో

★ మహాప్రవక్త జీవిత కాలంలోనే అనేక మంది సహాబా (రజిఅన్) పూర్తి ఖుర్‌ఆన్‌ను లేక దానిలోని కొన్ని భాగాలను గ్రంథస్థం చేసి తమ వద్ద పదిలపరచుకున్నట్లు నిర్ధారితమయిన ఉల్లేఖనాలు ఉన్నాయి. ఈ సందర్భంలో ఈ మహనీయుల్ని పేర్కొనడం జరిగింది. ఉస్మాన్, అలీ, అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్, అబ్దుల్లా బిన్ అమ్ర్ బిన్ ఆస్, సాలిం మౌలా హుజైఫా, జైద్ బిన్ సాబిత్, ముఆజ్ బిన్ జబల్, ఉబై బిన్ కఅబ్ (రజిఅన్).

★★ మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) సతీమణి.

కూడా విభిన్న ప్రాంతాల తెగల మధ్య ఈ వ్యత్యాసాలు ఉండేవి. మక్కాలోని ఖురైష్ ప్రజలు మాట్లాడే భాషలోనే ఖుర్‌ఆన్ అవతరించింది. అయితే ప్రారంభంలో ఇతర ప్రాంతాల, తెగల వాళ్ళకు తమతమ ఉచ్చారణ యాసలో ఖుర్‌ఆన్‌ను పఠించే అనుమతి ఇవ్వబడింది. ఎందుకంటే, అంతమాత్రాన అర్థంలో ఏ విధమయిన భేదం వాటిల్లదు. ఆ విధంగా చదవటం వారికి సులభతరమవుతుంది. కాని క్రమేణా ఇస్లామ్ వ్యాప్తిచెందటం మూలాన అరబ్బులు తమ ఎడారి ప్రాంతాలను వదిలి ముందుకు సాగి ప్రపంచంలోని ఒక పెద్ద భూభాగాన్నే జయించారు. ఇతర జాతులవాళ్ళు కూడా ఇస్లామ్ పరిధిలోకి రావటం ప్రారంభించారు. అరబ్బులు, అరబ్బేతరుల సమ్మేళనం భారీ ఎత్తున జరగటం మూలాన అరబీ భాష ప్రభావితం కాసాగింది. దీనివల్ల ఒక ప్రమాదం ఏర్పడింది. కనుక ఇప్పుడు కూడా ఖుర్‌ఆన్ పఠనంలో ఇతర యాసల్ని, ఉచ్చారణలను అనుమతిస్తే, అనేక ఉపద్రవాలు తలెత్తే అవకాశం ఉంది. ఉదాహరణకు, ఒక వ్యక్తి తన సొంత యాసలో ఖుర్‌ఆన్‌ను పఠిస్తూవుంటే, మరొక అపరిచిత వ్యక్తి దాన్ని విని, అతడు దైవవాణిలో బుద్ధిపూర్వకంగా ప్రక్షిప్తాలు చేస్తున్నాడని భావించి అతనితో పోరాడటానికి పాల్పడవచ్చు. లేదా ఈ ఉచ్చారణా విభేదాలు క్రమేపి నిజంగానే ప్రక్షిప్తా లకు దారితీయవచ్చు. లేదా, అరబ్బు, అరబ్బేతర జాతుల మిశ్రమం వల్ల భాష స్వచ్ఛతను కోల్పోయినవారు తమ వికృత భాష కనుగుణంగా ఖుర్‌ఆన్‌లో మార్పులు చేసి దాని భాషా సౌందర్యాన్ని భంగపరిచే ప్రమాదం ఉంది. ఈ కారణాల వల్ల, కేవలం హజ్రత్ అబూబక్ర్ (రజిఅన్) ఆదేశానుసారం గ్రంథస్థం చేసి భద్రపరచబడిన ప్రామాణిక ఖుర్‌ఆన్ ప్రతి నకళ్ళనే ఇస్లామీయ దేశాలన్నింటిలోనూ ప్రచురించాలని హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజిఅన్) సహాబా మహనీయుల సలహా ప్రకారం నిర్ణయించారు. ఇతర యాసల్లో వ్రాయబడి ఉన్న ప్రతుల ప్రచురణను నిషేధించారు.

నేడు మన చేతుల్లో ఉన్న ఖుర్‌ఆన్, ఆనాడు హజ్రత్ అబూబక్ర్ (రజిఅన్) సమీకరించగా, హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజిఅన్) అధికారికంగా అన్ని మహానగరాలకు ప్రచురణార్థం పంపిన ప్రామాణికమయిన ముస్‌హఫెసిద్దీఖీ ప్రతికి అనురూపమే. నేటికీ ఆ ప్రామాణిక ఖుర్‌ఆన్ ప్రతులు ప్రపంచంలో పలుచోట్ల సురక్షితంగా ఉన్నాయి. ఎవరికయినా ఖుర్‌ఆన్ (ఏ విధమైన ప్రక్షిప్తాలు లేకుండా) సురక్షితంగా ఉందనే విషయంలో ఏ మాత్రం సందేహమున్నా, వారు తమ సందేహనివృత్తి కొరకు ఇలా చెయ్యాలి: పశ్చిమ ఆఫ్రికాలో ఏ పుస్తకాల దుకాణం నుండయినా ఖుర్‌ఆన్ ప్రతి నొకదాన్ని కొనాలి; జావాలో ఒక ఖుర్‌ఆన్ హాఫిజ్ నోట ఖుర్‌ఆన్‌ను పూర్తిగా విని ఆ ప్రతిని పోల్చి చూడాలి; తరువాత, ప్రపంచంలోని పెద్ద పెద్ద లైబ్రరీలకు వెళ్ళి అక్కడ హజ్రత్ ఉస్మాన్ (రజిఅన్) కాలం నుండి నేటి వరకు విభిన్న శతాబ్దాల్లో వ్రాయబడిన ఖుర్‌ఆన్ ప్రతులతో దాన్ని పోల్చి చూసుకోవాలి. ఇందులో, ఒక్క అక్షరం కాదు, పొల్లు మందం కూడ తేడా గోచరిస్తే, ఈ మహత్తర 'చారిత్రక ఆవిష్కరణను' అతడు ప్రపంచానికి తప్పకుండా వెల్లడి చెయ్యవచ్చు. నిత్య శంకితుడెవడైనా ఖుర్‌ఆన్ దైవప్రోక్తమైన గ్రంథం అనటాన్ని సందేహించటం సాధ్యం కావచ్చుగాని, మన చేతుల్లో ఉన్న ఖుర్‌ఆన్ ఎలాంటి హెచ్చుతగ్గుల్లేకుండా మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) ఆనాడు ప్రపంచానికి అందజేసిన గ్రంథమే అనే విషయం, ఏ విధమైన సందేహానికి ఆస్కారం లేని చారిత్రక సత్యం. మానవ చరిత్రలో ఇలాంటి నిర్దుష్టమయిన సాక్ష్యాధారాలతో నిర్ధారితమయినదేదీ మరొకటి లేదు. ఎవరయినా దీని స్వచ్ఛతను శంకిస్తే వారు శంకించని విషయం ప్రపంచంలో ఉండదు. రోమను సామ్రాజ్యం అనేది ఒకప్పుడు ప్రపంచంలో విలసిల్లిందనీ, మొగల్ ప్రభువులు కూడా భారతదేశాన్ని ఒకప్పుడు పాలించాలరనీ, నెపోలియన్ అనే నియంత కూడా ప్రపంచంలో ఉండేవాడనీ, చరిత్ర చాటే సత్యాలనూ వారు శంకించగలరు. ఇలాంటి చారిత్రక సత్యాలను శంకించటం విజ్ఞానం కాదు, అజ్ఞానానికి తార్కాణం.

అధ్యయనం

ప్రపంచంలో ఎందరో వ్యక్తులు ఎన్నో లక్ష్యాలతో ఖుర్ఆన్ అధ్యయనానికి పూనుకుంటారు. వీరందరి ఉద్దేశ్యాలను, అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని సలహా ఇవ్వటం సాధ్యం కాదు. జిజ్ఞాసువుల ఈ సమూహంలోని, కేవలం దీన్ని అర్థం చేసుకోదలచినవారు మరియు జీవితపు సమస్యల్లో ఈ గ్రంథం మానవునికి చూపే మార్గదర్శకత్వాన్ని తెలుసుకోగోరేవారి కొరకే నా తాపత్రయమంతా! ఇలాంటివారికి ఖుర్ఆన్ అధ్యయనం కొరకు నేను ఇక్కడ కొన్ని సలహాలిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో సాధారణంగా ఎదురయ్యే చిక్కుల్ని విడదీయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను.

ఒక వ్యక్తి ఖుర్ఆన్‌ను విశ్వసించినా విశ్వసించకపోయినా, వాస్తవంగా అతడు దీని అవగాహన పట్ల ఆసక్తి కలిగి ఉంటే, ప్రథమంగా అతడు చెయ్యవలసిన పని ఏమిటంటే, తన మనస్సు నుండి తాను ముందే ఏర్పర చుకున్న భావాలను, సిద్ధాంతాలను, అనుకూల, ప్రతికూల అభిప్రాయాలను సాధ్యమయినంతవరకు దూరం చేసుకోవాలి; కేవలం అర్థం చేసుకునే నిష్కల్మషమైన ఆశయంతో, విశాల హృదయంతో అధ్యయనానికి ఉపక్ర మించాలి. ఎవరయితే కొన్ని ప్రత్యేకమయిన భావాలను మనస్సులో ఉంచుకుని ఈ గ్రంథాన్ని పఠిస్తారో, వారు దీని పంక్తుల్లో తమ భావాలనే పఠిస్తూపోతారు. ఖుర్ఆన్ గాలి కూడా వారికి సోకదు. ఈ అధ్యయనా విధానం ఏ గ్రంథం పట్ల అయినా సరైనది కాదు. కాని ముఖ్యంగా ఖుర్ఆన్ అయితే ఇటువంటి వారికొరకు దాని అవగాహనా ద్వారాలను, భావ కవాటాలను అసలు తెరవనే తెరవదు.

పోతే, స్థూలంగా ఎంతో కొంత తెలుసుకోగోరిన వ్యక్తి మాత్రం ఒకసారి అధ్యయనం చేస్తే బహుశా సరిపోవచ్చు. కాని ఖుర్ఆన్ లోతుల్లోకి పోదలచిన వ్యక్తి ఖుర్ఆన్‌ను రెండు మూడు సార్లు చదివినా చాలదు, అతడు దాన్ని

పలుమార్లు చదవాలి. చదివిన ప్రతిసారీ ఒక విశేష రీతిలో చదవాలి; ఒక విద్యార్థిలా పెన్సిల్, నోటుబుక్‌లు చేతబూని మరీ అధ్యయనానికి పునుకోవాలి- అవసరమయిన విషయాలు వ్రాసుకుంటూపోవటానికి. ఇలా అధ్యయనం చెయ్యడానికి సంసిద్ధమయినవారు, ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదిస్తున్న ఆలోచన, ఆచరణా వ్యవస్థను సమగ్రంగా అర్థం చేసుకునే ధ్యేయంతో ఖుర్ఆన్‌ను కనీసం రెండు పర్యాయాలైనా పూర్తిగా చదవాలి. ఈ ప్రాథమిక అధ్యయనం చేసేటప్పుడు ఖుర్ఆన్ స్వరూపాన్ని సమగ్రంగా ఆకళింపు చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించాలి; ఈ గ్రంథం అందజేసే మౌలిక భావనలేవో ఆ భావనలు పునాదిగా, అది ఎలాంటి జీవన వ్యవస్థను నిర్మిస్తుందో గమనిస్తూపోవాలి. ఈ లోపల ఏ దశలోనయినా ఏదైనా ప్రశ్న తట్టినట్లయితే, దాన్ని గురించి అక్కడికక్కడే ఏదో ఒక నిర్ణయం చేసెయ్యకూడదు. దాన్ని నోట్ చేసుకుని జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాలి. ఓర్పుతో అధ్యయనాన్ని ముందుకు సాగనివ్వాలి. సాధారణంగా ముందు ఎక్కడో ఒక చోట ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం తప్పకుండా లభిస్తుంది. సమాధానం లభిస్తే ప్రశ్నతోపాటు దాన్ని కూడా వ్రాసుకోవాలి. ఒకవేళ ప్రథమ అధ్యయనంలో ఏ సమస్యకైనా సమాధానం దొరక్కపోతే, ఓర్పుతో రెండోసారి చదవాలి. నా అనుభవం కొద్దీ చెబుతున్నాను. రెండోసారి శ్రద్ధగా అధ్యయనం చేస్తే ఏ ప్రశ్నకయినా సమాధానం దొరక్కపోవటం అనేది బహుఅరుదు.

ఇలా ఖుర్ఆన్‌ని గురించి ఒక సమగ్రమయిన అవగాహన కలిగిన తరువాత, అధ్యయనం చెయ్యటం మొదలెట్టాలి. ఈ సందర్భంలో పాఠకుడు ఖుర్ఆన్ బోధనల ఒక్కొక్క అంశాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని వ్రాసుకుంటూ పోవటం సముచితం. ఉదాహరణకు ఎలాంటి వ్యక్తుల్ని ఖుర్ఆన్ అభిలష నీయులైనవారుగా, ఎలాంటి వారిని ద్వేషించదగినవారుగా పరిగణిస్తుందీ అనే విషయాన్ని తెలుసుకోదలిస్తే పాఠకుడు ఈ అంశాన్ని క్షుణ్ణంగా అర్థం

చేసుకోవడానికి, తన నోట్ బుక్‌లో ఒక వైపున "అభిలషనీయుడయిన మనిషి" దానికెదురుగా రెండో వైపున "ద్వేషించదగిన మనిషి" అని రెండు శీర్షికలు వ్రాసి వాటి క్రింద ఖుర్‌ఆన్ ప్రస్తావించే ఆయా లక్షణాలను వ్రాసుకుంటూపోవాలి. లేదా, ఖుర్‌ఆన్ ప్రకారం, మానవుడి సాఫల్యం, మోక్షం ఏ విషయాలపై ఆధారపడి ఉన్నాయో, ఏ విషయాలను ఖుర్‌ఆన్ మానవుడికి నష్టకరమనీ, వినాశానికీ, విధ్వంసానికీ దారితీసేవని సూచిస్తుందో తెలుసుకోదలిస్తే, సరియైన పద్ధతి, నోటు పుస్తకంలో ఒక వైపున "సాఫల్యమార్గాలు" అనీ, మరోవైపున "వినాశ హేతువులు" అనీ శీర్షికలు పెట్టుకుని, ఖుర్‌ఆన్ అధ్యయనం చేసేటప్పుడు వాటి క్రింద ఈ రెంటిని గురించి ఖుర్‌ఆన్ చూపే విషయాలను వ్రాస్తూపోవాలి. ఇదే విధంగా విశ్వాసాలు, నైతిక విషయాలు, విధులు, హక్కులు, సామాజిక, సాంస్కృతిక, ఆర్థిక, రాజకీయ విషయాలు, న్యాయశాస్త్రం, సామూహిక వ్యవస్థ, సంధి, యుద్ధాలకు సంబంధించిన విషయాలు; ఇంకా ఇతర జీవిత సమస్యలను ఒక్కొక్కదాన్ని గురించి ఖుర్‌ఆన్ బోధనలేవో వ్రాసుకుంటూ పోవాలి, తరువాత జీవితానికి సంబంధించిన ఒక్కొక్క రంగం సమగ్ర స్వరూపం ఎలా తయారవుతుందో, ఈ రంగాలన్నింటినీ సమన్వయపరచినప్పుడు మొత్తం జీవిత చిత్రం ఎలా రూపొందుతుందో అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నం చెయ్యాలి.

ఎవరైనా ఏదైనా ఒక ప్రత్యేక జీవన సమస్యను గురించి ఖుర్‌ఆన్ దృక్పథం ఏమిటో పరిశోధించదలిస్తే, అందుకు సరైన పద్ధతి ఏమిటంటే, ఆ సమస్యకు సంబంధించిన ప్రాచీన ఆధునిక సాహిత్యాన్నంతా క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చెయ్యాలి. తద్వారా సమస్య మౌలిక అంశాలేవో, దీన్ని గురించి మానవుడు ఇంతవరకు ఆలోచించిందీ, అర్థం చేసుకున్నదీ ఏమిటో, ఇందులో ఇంకా అపరిష్కృతంగా ఉండిపోయిన అంశాలేవో, మానవుని ఆలోచనా శకటం ఎంత దూరం పరుగెత్తి నిలిచిపోయిందో విశదంగా తెలుసుకోవాలి.

తరువాత అపరిష్కృతంగా ఉండిపోయిన విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ఖుర్‌ఆన్ అధ్యయనం చెయ్యాలి. ఇలా ఏ సమస్యనైనా పరిశోధించే నిమిత్తం, ఖుర్‌ఆన్ పఠనానికి ఎవరైనా ఉపక్రమిస్తే నా అనుభవం ప్రకారం ఇంతకు ముందు ఎన్నోసార్లు పఠించిన ఆయత్‌లలోనే ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు దొరుకుతాయి. ఈ ఆయత్‌లలో ఈ భావం కూడ ఉంది అనే విషయం ఊహామాత్రంగానయినా అంతకు పూర్వం స్ఫురించి కూడా ఉండదు.

కాని ఖుర్‌ఆన్ అవగాహన కొరకు ఈ మార్గాలన్ని అవలంబించినప్పటికీ, ఏ ఆశయసిద్ధికై ఖుర్‌ఆన్ అవతరించిందో, దాని కొరకు క్రియాత్మకంగా కృషి చెయ్యనంతవరకు మనిషి ఖుర్‌ఆన్ సారాన్ని (Inspiring Spirit) సంపూర్ణంగా గ్రహించలేడు. మీరు ఈజీ చేర్‌లో నడుంవాల్చి ఖుర్‌ఆన్‌ను చదివి, దాని బోధనలన్నీ అర్థం చేసుకోవటానికి, అది కేవలం కొన్ని సిద్ధాంతాలు, దృక్పథాల పుస్తకం కాదు. ఆశ్రమాల్లోనో, మఠాల్లోనో తాపీగా కూర్చుని దాని మర్మహేతువులన్ని వడబోయటానికి, ప్రపంచంలో ప్రచారంలో ఉన్న "మత" భావన ప్రకారం ఇది కేవలం 'మత' గ్రంథం కూడా కాదు. ప్రారంభంలో సూచించినట్లు ఇది, ఒక సందేశానికి, ఒక ఉద్యమానికి మూలగ్రంథం, ఇది వచ్చీరాగానే సౌమ్య స్వభావుడైన ఒక సజ్జనుణ్ణి ఏకాంతపు మూలల్లో నుండి బయటికి రప్పించి దైవాన్ని ధిక్కరించిన లోకానికెదురుగా నిలబెట్టింది; ఆయనచేత అసత్యవాదాన్ని సవాలు చేయించింది; దైవధిక్కారం, దుర్మార్గం, మార్గవిహీనతలకు ఆనాటి ధ్వజవాహకులైన వారితో ఆయన్ని పోరాటానికి దింపింది; ప్రతి ఇంటి నుండి ఒక్కొక్క పవిత్ర హృదయాన్ని, ఒక్కొక్క మంచి మనసును వెలికితీసి ఈ సత్యసందేశకుని పతాకం క్రింద సమీకరించింది; మూలమూలల నుండి ఒక్కొక్క దుర్మార్గుణ్ణి, ఒక్కొక్క ఉపద్రవ జనకుణ్ణి ఉసిగొలిపి సత్యప్రియులతో పోరాడచేసింది. ఒకే ఒక

వ్యక్తి పిలుపుతో ఈ బృహత్తర కార్యాన్ని ప్రారంభించి, దైవ ప్రాతినిధ్య ప్రభుత్వ స్థాపన వరకు పూర్తిగా 23 సంవత్సరాలు ఈ గ్రంథమే ఈ మహోజ్వల ఉద్యమానికి మార్గదర్శకత్వం వహించింది. సత్యాసత్యాల సుదీర్ఘమయిన ప్రాణసంకట సంఘర్షణాకాలంలో ఒక్కొక్క దశలో, ఒక్కొక్క మలుపులో నిర్మూలనా మార్గాలను, నిర్మాణ పథకాలను సూచించింది.

అటువంటప్పుడు, ధర్మాధర్మాల పోరాటంలో, ఇస్లామ్ మరియు అజ్ఞానాల సమర రంగంలో మీరసలు అడుగు పెట్టకనేపోతే సంఘర్షణలోని ఏ దశనైనా ఎదుర్కొనే సందర్భమే మీకు తటస్థపడకపోతే, కేవలం ఖుర్ఆన్ వచనాలను వల్లిస్తూ ఉన్నంత మాత్రాన, అందులోని నిగూఢ సత్యాలన్నీ మీ ఎదుట ప్రత్యక్ష మవటం ఎలా సంభవం? ఖుర్ఆన్‌ని మీరు కూలంకషంగా అర్థం చేసుకోగలగాలంటే, దీన్ని చేతబూని లేచి నిలవాలి. దైవం వైపునకు ఆహ్వానించే కార్యాన్ని ప్రారంభించాలి. ఏ ఏ బాటలపై ఈ గ్రంథం మిమ్మల్ని నడిపిస్తుందో ఆ ఆ బాటలపై నడుస్తూ పురోగమించాలి. అప్పుడే ఖుర్ఆన్ అవతరణాకాలంలో ఎదురయిన అనుభవాలు మీకు ఎదురవుతాయి. మక్కా, అబిసీనియా, తాయిఫ్ లాంటి మలుపుల్ని మీరు చూడగలుగుతారు. బద్ర్[1], ఉహద్[2]ల నుండి హునైన్[3], తబూక్[4]ల వరకు అన్ని దశలూ మీ ఎదుట నిలుస్తాయి; అబూ జహల్[5], అబూలహబ్[6]లు కూడ తటస్థపడతారు; కపటులు (మునాఫిక్‌లు), యూదులు కూడ ప్రత్యక్షమవుతారు; "సాబిఖూనుల్ అవ్వలూన్[7] నుండి ముఅల్లఫతుల్ కులూబ్[8]" వరకు అన్ని రకాల మానవుల

1,2,3,4-ఇస్లామీయ ఉద్యమంలో మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)కు ఎదురయిన సాయుధ పోరాటాలు.

5,6- మక్కాలో ఇస్లామీయ ఉద్యమాన్ని ఎదిరించినవారిలో అగ్రగణ్యులు.

7-ఇస్లాం స్వీకారం విషయంలో అగ్రగాములు.

8-(ఉద్యమం చివరి దశలో) ఇస్లాంను స్వీకరించిన నిర్ధనులయినవారికి ఆర్థిక సహాయం చెయ్యటం.

నమూనాలను మీరు వీక్షిస్తారు. వీరిలోనే మసలుతారు, వీరిని ఉద్యమ కార్యాల్లో వినియోగించుకుంటారు కూడా. ఇది విలక్షణమయిన 'సులూక్' (యోగపథం). దీన్ని నేను "సులూకే ఖురానీ" (ఖుర్ఆన్ యోగపథం) అంటాను. ఈ యోగపథంలోని మహత్తు ఏమిటంటే, మీరు ఒక్కొక్క దశను దాటుతూ ఉంటే, ఖుర్ఆన్‌లోని కొన్ని ఆయత్‌లు (వాక్యాలు), కొన్ని సూరాలు (అధ్యాయాలు) స్వయంగా ముందుకువచ్చి, అవి సరిగ్గా ఇలాంటి పరిస్థితుల్లోనే అవతరించాయని, ఫలానా ఆదేశాన్ని అందజేశాయనీ సూచిస్తూ ఉంటాయి. అటువంటప్పుడు ఖుర్ఆన్‌లోని భాష, భావం, వ్యాకరణం, వ్యాఖ్యానాల రీత్యా కొన్ని అంశాలు "యోగి" కనుమరుగవటం సాధ్యమే. కాని ఖుర్ఆన్ తన నిజసారాన్ని మాత్రం అతని ఎదుట ప్రత్యక్షపరచటంలో పిసినారితనం ప్రదర్శించదు.

ఈ మూల సూత్రానుసారంగానే ఖుర్ఆన్ ఆజ్ఞలు, నైతిక బోధనలు, ఆర్థిక, నాగరిక ఆదేశాలు, ఇంకా, జీవితంలోని అనేక రంగాలకు అది సూచించే సూత్రాలు, నియమాలను మనిషి క్రియాత్మకంగా ఆచరించి చూడ నంతవరకు అవి అతనికి బోధపడవు. తన వ్యక్తిగత జీవితాన్ని ఖుర్ఆన్ అనుసరణకు దూరంగా ఉంచిన వ్యక్తి కూడా ఈ గ్రంథాన్ని అర్థం చేసుకోలేడు. ఇంకా, సామూహిక జీవిత రంగాలన్నీ ఖుర్ఆన్ మార్గానికి భిన్నమయిన మార్గంలో నడిపించే జాతి కూడా దీన్ని సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేదు.

సార్వజనీనత

ఖుర్ఆన్ సర్వ మానవులకు మార్గదర్శకత్వంగా అవతరించిందని స్వయంగా ఖుర్ఆన్ చేసే వాదన అందరికీ తెలిసిందే. కాని ఖుర్ఆన్ సంబోధన ఎక్కువగా దాని అవతరణకు సమకాలీన అరబ్బులకే పరిమిత మైనట్లు అగుపిస్తుంది. అప్పుడప్పుడు అది మానవజాతినంతటినీ, జన సామాన్యాన్నీ సంబోధించినా, తరచుగా అది పలికే విషయాలు అరబ్బుల

అభిరుచికి, అరబ్బుల వాతావరణానికి, అరబ్బుల ఇతిహాసానికి, వారి ఆచార సంప్రదాయాలకు సంబంధించినవే. వీటిని గమనిస్తే ఒక సందేహం జనిస్తుంది; సామాన్య మానవుల మార్గదర్శకత్వం కొరకు అవతరించిన గ్రంథంలో తాత్కాలిక స్థానిక, జాతీయమయిన అంశాలు ఇంత అధికంగా ఎందుకు చోటుచేసుకున్నాయి? ఈ విషయాన్ని దాని వాస్తవ రూపంలో అర్థం చేసుకోకపోవటం వల్ల, ఇది కేవలం ఆనాటి అరబ్బుల సంస్కరణకు ఉద్దేశించబడిందేకాని, ఆ తరువాత దాన్ని బలవంతంగా సాగదీసి సర్వజనుల కొరకు అన్ని కాలాల కొరకు మార్గదర్శక గ్రంథంగా నిర్ణయించటం జరిగిందనే కుశంకకు లోనవుతారు ప్రజలు.

ఎవరయినా ఈ ఆక్షేపణను కేవలం ఆక్షేపణగా లేవనెత్తక నిజంగానే విషయాన్ని అర్థం చేసుకోదలిస్తే, వారికి నాదొక సలహా- వారు మొదట స్వయంగా ఖుర్ఆన్‌ను చదవాలి. అందులో ఎక్కడైనా కేవలం అరబ్బులకే ప్రత్యేకమయింది, వాస్తవంగానే దేశకాల పరిమితులకు లోబడినది ఏదైనా విశ్వాసం, అభిప్రాయం లేదా భావన గోచరిస్తుందేమో, లేదా అటువంటి దేదయినా నైతిక సిద్ధాంతమో, ఆచరణ నియమావళియో కానవస్తుందేమో వేలెట్టి చూపాలి. అంతేకాని, కేవలం అది ప్రత్యేక దేశం, ప్రత్యేక కాలంలోని ప్రజలకు సంబోధించి, వారి బహు దైవారాధనకు సంబంధించిన విశ్వాసాలను, ఆచారాలను ఖండించటంచేత వారి పరిసరాల్లోని వస్తువుల్నే నిదర్శనాలుగా చూపి దేవుని ఏకత్వాన్ని నిరూపించటంచేత, ఖుర్ఆన్ సందేశం, దాని పిలుపు కూడా తాత్కాలికమైందనీ, స్థానికమైందని నిర్ణయించటం సమంజసమూ కాదు, సముచితమూ కాదు. గమనించవలసిన విషయ మేమిటంటే, 'షిర్క్' (బహు దైవారాధన)ను ఖండిస్తూ, అది చెప్పేదంతా అరేబియా బహు దైవారాధకుల షిర్క్‌కు వర్తించినట్లే, ప్రపంచంలోని మరెక్కడి షిర్క్‌కైనా వర్తించదా? ఆ నిదర్శనాలనే మనం ఏనాటి బహు దైవోపాసకుల

భావ సంస్కరణార్థమయినా ఉదాహరించలేమా? తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వపు వాదన)ను ధృవీకరించటానికి, ఖుర్ఆన్ నిరూపణా విధానాన్ని కొంత మార్పుతో అన్ని కాలాల్లోనూ, అన్ని వేళల్లోనూ మనం వినియోగించలేమా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం అనుకూలంగా ఉంటే, ప్రత్యేక కాలంలో, ప్రత్యేక జాతిని సంబోధించి అందజేసినంత మాత్రాన, విశ్వజనీనమయిన బోధనల్ని, తాత్కాలిక మైనవిగా, స్థానికమయినవిగా నిర్ణయించటం సబబు కాదు. ప్రపంచంలోని ఏ తత్వమయినా, ఏ జీవన వ్యవస్థ అయినా, ఏ ఆలోచనా విధానమయినా, దాని విషయాలన్నీ ఆమూలాగ్రం అన్నింటికీ అతీతమయినవిగా, కేవలం (Abstract) గా అందజెయ్యబడలేదు; ఇంకా ఒక నిర్దిష్ట పరిస్థితిపై వాటిని అన్వయింపజెయ్యకుండానే వాటిని వివరించడమన్నది జరగలేదు. అన్నింటికీ పరమయిన ఇలాంటి విషయం అసలు సాధ్యపడదు కూడా, ఒకవేళ సాధ్యపడినా, ఇలా తయారైన సిద్ధాంతం కేవలం గ్రంథం పుటలపైనే మనగలుగుతుంది కాని, మానవ జీవితంలో అది అంతర్లీనమై ఆచరణాత్మక మైన వ్యవస్థగా రూపొందటం మాత్రం కల్ల.

మరొక మాట; ఒక సైద్ధాంతిక, నైతిక, సాంస్కృతిక ఉద్యమాన్ని అంతర్జాతీయ స్థాయిలో వ్యాపింపజేసే ఉద్దేశ్యం ఉంటే, దాన్ని ఆదిలోనే అంతర్జాతీయ స్థాయిలో స్థాపించే ప్రయత్నం చెయ్యవలసిన అవసరం ఏమాత్రం లేదు. నిజం చెప్పాలంటే, అలా చెయ్యడం శ్రేయస్కరం కూడా కాదు. వాస్తవానికి దీని సరైన, ఆచరణాత్మక విధానం ఒక్కటే: ఏ సిద్ధాంతాలు, ఏ దృక్పథాలు, ఏ సూత్రాల ఆధారంగా మానవ జీవన వ్యవస్థను ఆ ఉద్యమం స్థాపించగోరుతుందో, వాటిని స్వయంగా ఆ ఉద్యమం ప్రారంభమైన దేశంలోనే శక్తిమంతంగా సమర్పించే కృషిచెయ్యాలి. ఏ ప్రజల భాష, నైజం, గుణం మరియు స్వభావం, ఉద్యమ సందేశకులకు బాగా తెలుసో వారికి బాగా మనోగతమయ్యేలా బోధించాలి; ఇంకా ఆ సిద్ధాంతాలను తమ

దేశంలోనే అమలుపరచి వాటి ఆధారంగా జీవన వ్యవస్థను విజయవంతంగా నడిపి, ప్రపంచానికి ఆదర్శంగా చూపాలి. అప్పుడే ఇతర దేశస్థులు దానిపట్ల ఆసక్తి వ్యక్తం చేస్తారు. వారిలోని మేధావులు ముందుకువచ్చి దాన్ని అర్థం చేసుకోవటానికి, దాన్ని తమ దేశంలో అమలుపరచటానికీ ప్రయత్నిస్తారు. కనుక తేలిందేమంటే, ఒక ఆలోచన, ఆచరణా వ్యవస్థను ప్రారంభంలో ఒక ప్రత్యేక జాతికి అందజెయ్యటం, నిరూపణా శక్తినంతటినీ ఆ జాతి ప్రజలకు బోధపరచటానికి, వారిని సంతృప్తపరచటానికి వినియోగించటం వంటి విషయాలను మాత్రమే ఆధారంగా తీసుకుని, ఆలోచన ఆచరణా వ్యవస్థ కేవలం ఒక ప్రత్యేక జాతికే చెందినదనటం ఏమాత్రం సమంజసం కాదు. వాస్తవానికి ఒక జాతీయ వ్యవస్థను అంతర్జాతీయ వ్యవస్థ నుండి, ఒక తాత్కాలిక వ్యవస్థను ఒక శాశ్వత వ్యవస్థ నుండి వేరుచేసే విశేష లక్షణాలేవంటే: ఒక జాతీయ వ్యవస్థ ఒక ప్రత్యేక జాతి ఔన్నత్యం కొరకే, దాని ప్రత్యేక హక్కుల కొరకే కృషి జేస్తుంది. లేదా దాని సిద్ధాంతాలు, సూత్రాలు ఇతర జాతుల ప్రజలకు ఉపయోగపడనివై ఉంటాయి. దీనికి ప్రతిగా, ఒక అంతర్జాతీయ వ్యవస్థ మానవులందరికీ సమాన స్థానం, సమాన హక్కులనిస్తుంది. దాని సిద్ధాంతాల్లో కూడా విశ్వజనీనత గోచరిస్తుంది. ఇదే విధంగా ఒక తాత్కాలిక వ్యవస్థకు మూలాధారమయిన సిద్ధాంతాలు కాలగతిలో సంభవించే కొన్ని పరివర్తనలకే తమ ఆచరణాయోగ్యతను పూర్తిగా కోల్పోతాయి. దీనికి భిన్నంగా ఒక శాశ్వత వ్యవస్థ యొక్క సూత్రాలు సమస్త కాలపరిణామాలకు సరిగ్గా అన్వయిస్తూ ఉంటాయి. ఈ ప్రత్యేకతలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఖుర్ఆన్ అధ్యయనం చెయ్యాలి. తద్వారా ఖుర్ఆన్ ప్రతిపాదించే జీవన వ్యవస్థ దేశ కాల అవధులకు పరిమితమైనదనటానికి ఆస్కారం కలిగించే విషయాలను ఎత్తి చూపాలి.

పరిపూర్ణ జీవన వ్యవస్థ

ఖుర్‌ఆన్ గురించి మరొక విషయం కూడా పాఠకునికి ముందే తెలిసి ఉంటుంది-ఇదొక సవివరమైన మార్గదర్శకావళి అని, జీవన సంవిధాన గ్రంథం అనీ, అతడు విని ఉంటాడు. కాని దీన్ని చదివినప్పుడు ఇందులో సాంఘిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ, ఆర్థిక ఇత్యాది రంగాలకు సంబంధించిన విపులమైన ఆదేశాలు, నిర్దేశాలు, నియమాలు అతనికి కనిపించవు. అంతేకాదు, ఖుర్‌ఆన్ మరీ మరీ నొక్కి చెప్పే నమాజ్, జకాత్★ వంటి విధుల విషయంలో కూడ అవసరమైన ఆదేశాలు సవివరంగా ఉన్న జాబితా నొకదాన్ని ఇది అందజెయ్యలేదు. అయితే దీన్ని ఏ భావంలో మార్గదర్శక గ్రంథమనాలో బోధపడక కళవళపడతాడు మనిషి.

ఈ చిక్కు ఏర్పడటానికి కారణం, ఒక యదార్థం కనుమరుగవటమే. దైవం కేవలం గ్రంథాన్ని మాత్రమే అవతరింపజెయ్యలేదు, ఒక ప్రవక్తను సైతం ప్రభవింపజేశాడు. అసలు పథకం ప్రకారం కేవలం కట్టడం రూపకల్పన మాత్రమే రచించి తదనుగుణంగా ప్రజలే కట్టడం నిర్మించుకోవాలని నిర్ణయమై ఉంటే నిస్సందేహంగా నిర్మాణ కార్యక్రమం ఒక్కొక్క అంశం ప్రజలకు వివరంగా తెలుపటం అత్యవసరమే. కాని నిర్మాణానికి నిర్దేశాలతో పాటు ఒక ఇంజనీరు కూడా అధికారికంగా నియమించబడి అతడు ఆ నిర్దేశాల కనుగుణంగా ఒక కట్టడాన్ని కూడా నిర్మించి నిలబెట్టినప్పుడు, ఆ ఇంజనీరునూ, అతడు నిర్మించిన కట్టడాన్నీ త్రోసిపుచ్చి కేవలం రూపకల్పనలోనే చిన్న చిన్న అంశాలన్నింటి వివరాలను వెదకటం, అవి అందులో లభించకపోయేసరికి, ఆ ప్లాను అసంపూర్ణమైందని అభ్యంతరం తెలుపటం శుద్ధపొరపాటు.

★ జకాత్= వెండి బంగారాలు, ధనం, పశు సంపద, ధాన్య సంపదలు ఒక పరిమితి కన్నా అధికంగా ఉన్నప్పుడు ముస్లింలు విధిగా చెల్లించవలసిన ఆ సంపదలోని నిర్ణీత భాగం.

ఖుర్‌ఆన్ చిన్నచిన్న విషయాల జాబితా కాదు, సిద్ధాంతాల మూలసూత్రాల గ్రంథం. ఇస్లామీయ వ్యవస్థ సైద్ధాంతిక, నైతిక ప్రాతిపదికల్ని ప్రస్ఫుటంగా విశదపరచటమేకాక సమంజసమైన ఆధారాలు, భావోద్రేకాల ఆకర్షణతో వాటిని పటిష్టవంతం కూడా చెయ్యటం దాని అసలు కార్యక్రమం. ఇకపోతే, ఇస్లామీయ జీవితపు ఆచరణాత్మక రూపం. ఈ విషయంలో మానవుని మార్గదర్శకత్వం కొరకు అది జీవితపు ఒక్కొక్క విభాగానికి సంబంధించిన వివరమయిన నియమాలు, శాసనాలను సూచించదు; దానికి బదులుగా జీవితపు ప్రతి విభాగం పరిధుల్ని అది సూచిస్తుంది. ఇంకా, కొన్ని మలుపుల్లో ప్రస్ఫుటమైన గురుతు రాళ్ళను ప్రతిష్ఠించి పెడుతుంది. ఇవి అల్లాహ్ అభీష్టానికి అనుగుణంగా విభాగాల వ్యవస్థాపన నిర్మాణాలు ఎలా జరగాలో నిర్దిష్టంగా నిర్ణయిస్తాయి. ఈ నిర్దేశాల ప్రకారం ఆచరణాత్మకంగా ఇస్లామీయ జీవితాన్ని నిర్మించడమే మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) బాధ్యత. ఖుర్‌ఆన్ ప్రసాదించిన సిద్ధాంతాల ఆచరణాత్మక అన్వయం, వ్యాఖ్యానాలు కాగల వ్యక్తిగత స్వరూప స్వభావాలు, సమాజం, రాజ్యాల ఆదర్శప్రాయమయిన రూపురేఖలు ప్రపంచానికి చూపటానికే ఆయన్ని నియమించడం జరిగింది.

వ్యాఖ్యానాల్లో విభేదాలు

మనుషుల మనస్సుల్ని అసంతృప్తపరచే మరొక విషయం ఏమిటంటే, ఒకవైపున ఖుర్‌ఆన్, దైవగ్రంథం అవతరించిన తరువాత విభేదాలు, వేర్పాటు ధోరణులు అవలంబించి ధర్మాన్ని ముక్కలు చెక్కలుగా విభజించేవారిని అతి తీవ్రంగా ఖండిస్తుంది; మరొక వైపున ఖుర్‌ఆన్ ఆజ్ఞల భావాన్వయంలో, వ్యాఖ్యానాల్లో విభేదాలున్నాయి- కేవలం ఆధునికుల్లోనే కాదు, అగ్రగాములుగా అలరారిన ధర్మవేత్తల్లోనూ, వారి ముందు తాబియీన్ (సహాబా అనుచరులు)ల్లోనూ, ఆ మాటకు వస్తే మహాప్రవక్త (సఅసం) సహచరుల్లోనూ (సహాబా) కానవస్తాయి. చివరికి అందరూ ఏకగ్రీవంగా ఒకే వ్యాఖ్యానం

చేసినటువంటి ఒక్క ఆదేశం కూడా ఖుర్‌ఆన్‌లో లేదని చెప్పవచ్చు. అయితే వీరంతా ఖుర్‌ఆన్ ప్రకటించిన ఆ ఖండనకు, నిరసనకు గురవుతారా? కాకపోతే, ఖుర్‌ఆన్ నిషేధించే ఆ విభేదాలు, వేర్పాటు ధోరణులు ఏవి?

ఇవి సర్వతోముఖమయిన విస్తృత సమస్యలు. దీన్ని వివరంగా చర్చించే అవకాశం ఇప్పుడు లేదు. ప్రస్తుతం ఒక సాధారణ ఖుర్‌ఆన్ పాఠకుని చిక్కును విడదీయటానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఖుర్‌ఆన్ ఆరోగ్యవంతమైన భేదాభిప్రాయాన్ని వ్యతిరేకించదు. అయితే ఈ విభేదం ధర్మం పట్ల ఏకాభిప్రాయంతో, ఇస్లామీయ సాంఘిక వ్యవస్థలో ఐక్యంగా ఉంటూ, ఆదేశాలు, భావాల అన్వయంలో, కేవలం చిత్తశుద్ధితో చేసిన పరిశోధనకు ఫలితంగా ఏర్పడిన విభేదమై ఉండాలి. ఖుర్‌ఆన్ గర్హించేది, అహంభావం, వక్రదృష్టితో ప్రారంభమై, ముఠాతత్వానికి, పరస్పర ఘర్షణలకు దారితీసే విభేదాన్నే. ఈ రెండు రకాల విభేదాలు వాటి వాస్తవికత రీత్యా కూడ సమానం కావు. మరియు పరిణామం దృష్ట్యా కూడ వాటికి పోలికే లేదు. అలాంటప్పుడు రెంటినీ ఒకే త్రాటితో ఎలా కట్టగలం? మొదటి కోవకు చెందిన భేదాభి ప్రాయమైతే ప్రగతికి ప్రాణం, సజీవ సమాజానికి ఆత్మ లాంటిది. బుద్ధివివేకాలున్నవారితో ఏర్పడిన ప్రతి సమాజంలోనూ ఇది ఉంటుంది. దీని ఉనికే జీవితానికి చిహ్నం, ఇది లేని సమాజం వివేకవంతులతోకాక, మోడువారిన మొద్దులతో నిండివుంటుంది. పోతే, రెండో రకం విభేదం: ఇది ఏ సమాజంలో తలెత్తినా దాన్ని ఛిన్నాభిన్నం చేస్తుంది. ఇది పొడసూపటం ఆరోగ్యానికి కాదు, రోగానికి గుర్తు. దీని పరిణామాలు ఏ సమాజానికైనా ఎట్టి పరిస్థితుల్లోను ప్రయోజనకరం కావు. ఈ రెండు రకాల విభేదాలలో గల భేదం ప్రస్ఫుటంగా ఇలా ఉంటుంది:-

ఒక రూపంలో : అల్లాహ్, ప్రవక్తల విధేయతను పాటించాలనే విషయం పట్ల సమాజంలోని ప్రజలందరికీ ఏకాభిప్రాయం ఉంటుంది.

ఆదేశాల మూలాధారం ఖుర్ఆన్ మరియు ప్రవక్త సంప్రదాయమైన సున్నత్‌లే అన్న విషయం కూడా ఏకగ్రీవంగా ఒప్పుకున్నదే; ఆ తరువాత, ఈ సమాజంలోని ఇద్దరు ధర్మవేత్తలు ఏదైనా నిమ్న విషయం పరిశోధనలోనో లేదా ఇద్దరు న్యాయమూర్తులు ఒక కేసు తీర్పు విషయంలోనో విభేదించడం సాధ్యమే. కాని వారిలో ఎవరున్నూ ఈ సమస్యకు, దానికి సంబంధించిన తమ అభిప్రాయానికి "ధర్మం"లో మౌలిక స్థానాన్ని ఆపాదించరు; దానిపట్ల భేదాభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చినవారిని ధర్మం నుండి వెలివెయ్యరు; దానికి బదులుగా ఉభయులూ తమ తమ ఆధారాలను సమర్పించి తమ శక్తిమేరకు పరిశోధనను పూర్తిచెయ్యటానికి కృషి చేస్తారు. ఆ రెండు అభిప్రాయాల్లో ఏ ఒక్క దాన్నయినా స్వీకరించటమో లేదా రెంటినీ ఆచరణలో పెట్టటమో అనే విషయాన్ని ప్రజాభిప్రాయానికో, చట్టసంబంధమైన విషయమయితే దేశంలోని అత్యున్నత న్యాయస్థానానికో, సామూహిక విషయమయితే సాంఘిక వ్యవస్థకో వదలివేస్తారు.

రెండో రూపంలో: ధర్మం మౌలిక విషయాల్లోనే విభేదాలు లేవదీయటం. ఒక విద్వాంసుడు, షరీఅత్‌వేత్త (ముఫ్తి), ఆధ్యాత్మిక తత్వవేత్త (సూఫి) దార్శనికుడు లేక ఒక నాయకుడు- వీరిలో ఎవరైనా, అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త ధర్మంలో మౌలిక సమస్యగా పరిగణించని ఒకానొక సమస్య పట్ల ఒక అభిప్రాయం కలిగివుండి, దాన్ని అనవసరంగా సాగదీసి ధర్మంలో మౌలిక సమస్యగా నిర్ణయించి, దానికి భిన్నమైన అభిప్రాయం కలవారిని ధర్మం నుండి, సమాజం నుండి వెలివేసి తనను సమర్థించేవారిని ఒక ముఠాగా ఏర్పరచుకుని అసలు ఉమ్మత్ (ఇస్లామీయ అనుచర సంఘం) తమదేనని, మిగతావారంతా నరకవాసులేనని,ముస్లిములుగా మనదలచినవారు తమ ముఠాలో చేరాలని లేకపోతే ముస్లిములుగా ఉండజాలరని బహిరంగంగా చాటుతారు.

దివ్యఖుర్ఆన్, విభేదాన్ని, ముఠాతత్వాన్ని ఖండించిన చోటల్లా దాని ఉద్దేశ్యంలో ఈ రెండో కోవకు చెందిన విభేదమే ఉంది. పోతే మొదటి రకం

విభేదం, ఇటువంటి వాటికి తార్కాణాలు ఎన్నో స్వయంగా మహాప్రవక్త (సఅసం) సమక్షంలోనే ఉత్పన్నమయ్యాయి. ఆయన అనుమతించటమేకాక వాటిని శ్లాఘించారు కూడా. ఎందువల్లనంటే, ఇలాంటి విభేదం వల్ల సమాజంలో చింతన, ఆలోచన, పరిశోధన, అనుశీలన, అవగాహన చెయ్యగల సామర్థ్యాలు ఉన్నట్లు రుజువవుతుంది. సమాజంలోని మేధావులు తమ ధర్మం దాని ఆదేశాల పట్ల శ్రద్ధాసక్తులు కలిగి ఉన్నారని, వారి మేధ వివేచనలు వారి జీవిత సమస్యల పరిష్కారాన్ని ధర్మానికి వెలుపల కాకుండా ధర్మం పరిధిలోనే అన్వేషిస్తాయని తెలుస్తుంది. మొత్తానికి సమాజం సిద్ధాంతాలపై ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉండటం ద్వారా తన ఐక్యతను కాపాడుకుంటూ తనలోని విద్వాంసులు ఆలోచనాపరులకు సరయిన పరిధుల్లో అన్వేషణ, పరిశోధన, అన్వయంవంటి విషయాల్లో స్వేచ్ఛనిచ్చి ప్రగతికి పూలబాట వెయ్యాలనే స్వర్ణ సూత్రాన్ని అనుసరిస్తుందని ద్యోతకమవుతుంది.

"వమా తౌఫీకీ ఇల్లా బిల్లాహ్"

"నాకు సాధ్యమైంది ఇదే- వాస్తవ జ్ఞానమైతే అల్లాహ్‌కే ఉంది. నేను ఆయన్నే పూర్తిగా నమ్ముకున్నాను; ఆయన్నే మార్గదర్శకత్వం కొరకు అర్థిస్తున్నాను."

ఖుర్‌ఆన్ అధ్యయనం చేసేటప్పుడు పాఠకుని మనస్సులో ఉత్పన్నమయ్యే ప్రశ్నలనన్నింటినీ ఈ పుస్తకంలో చర్చించటం నా దృష్టిలో లేదు. ఎందుకంటే అలాంటి ప్రశ్నలు అధికంగా ఏదో ఒక ఆయత్ లేక సూరా పఠించే సందర్భంలో ఉద్భవిస్తాయి. అలాంటివాటి సమాధానం "తఫ్‌హీముల్ ఖుర్‌ఆన్"లో ఇవ్వడానికి కృషి జరిగింది. కాబట్టి అటువంటి ప్రశ్నల్ని వదలి కేవలం పూర్ణతః ఖుర్‌ఆన్‌కు సంబంధించిన సమగ్రమైన ప్రశ్నల్నే ఇక్కడ చర్చించాను.

-: సమాప్తం : -